

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

од Тринаесеттото продолжение на Четиринаесеттата седница на Собранието на Република Македонија, одржана на 17 јануари 2007 година

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, сала 1, со почеток во 11,06 часот.

Седницата ја отвори и на неа претседаваше господинот Љубиша Георгиевски, претседател на Собранието на Република Македонија.

Љубиша Георгиевски: Продолжуваме со работа по 14-та седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Љубисав Иванов-Синго, Зоран Витанов, Ристо Пенев, Љубчо Георгиевски, Абдулади Вејсели, Даут Реџеџи, Мендух Тачи, Арбен Џафери, Али Ахмети, Џевад Адеми, Теута Арифи, ме известува дека се спречени да присуствуваат на седницата.

Продолжуваме со претрес по Предлогот за донесување на законот.

Збор има Бендевска Весна, продолжение од вчера. Повелете.

Весна Бендевска: Благодарам.

Почитуван претседателе, почитувани колеги, почитуван министер.

Во врска со Предлогот за донесување на законот за измена и дополнување на Законот за празници, во текот на мојата вчерашна расправа говорев зошто овој закон мора и треба да биде донесен во две фази. Значи главна аргументација ми е бидејќи, суштински, технички овој предлог-закон е недооформен, тој е избрзан, не е доработен, нема свое конкретно образложение. Во текстот што ние пратениците го добивме како што реков впрочем, образложенијата на празниците кои се нудат, без оглед дали станува збор за државни празници, празници на Република Македонија или пак верски празнувања, има образложение само по една проста реченица. И токму тоа е она што на овој закон му фали. Доколку се дозволи законот да биде донесен во две фази, тогаш ќе имаме можност во јавни дебати, со учество и на јавноста и на експертите да донесеме еден навистина квалитетен закон, закон за кој ќе можеме да го доделиме квалификативот дека станува збор за закон кој е во склад со европските норми.

Она што пречи, она што веќе и е јасно и на целата македонска јавност е обидот од страна на Владата предводена од ДПМНЕ, да ни протурка законско решение во врска со празнувањето на 23 октомври - ден на македонската револуционерна борба. Впрочем, вчера имаше и широко образлагање дека на 23 октомври 1893 година е денот кога е формирана Внатрешната македонска револуционерна организација. Обидот да се протурка 23 октомври како ден на почеток на Македонската револуционерна борба е една неправда кон нашата автентична

македонска историја. Доколку се обидуваме да протуркаме ден кој ќе го празнуваме на Македонската револуционерна борба вистински термин би бил 20 мај. На 20 мај 1876 година, две дена порано, беше подигнато Разловечкото востание. Зарем тоа не е денот кој ние можеме со гордост да го славиме како државен празник, денот кога македонскиот народ заедно со сите свои етнички групи ја започна својата борба за независност и слобода. Позадината е сосема јасна и евидентна, на ВМРО итно му треба сопствен празник, празник кој во име на државата и се разбира на товар на државните пари ќе може да го слави како лично свој.

Пред мене имам извадок од "Дневник" од 24 октомври 2006 година со изјава од премиерот Никола Груевски, кој изјави дека "никој не треба да стравува дека 23 октомври ќе биде партиски празник" и објаснува, цитирам: "Тоа е ден кога е основана организацијата што има оставено најсилен белег во борбата за слобода и независност на Македонија, тоа е значаен историски ден за Република Македонија", вели Груевски, "чија партија ВМРО-ДПМНЕ синоќа", значи на 23 октомври 2006 година "честуваше по повод овој ден". Значи пред два месеци ВМРО-ДПМНЕ чувствуваше дека треба да честува свој партиски празник. Обидот да се потцени македонската јавност, обидот да не се слуша ставот на Институтот за национална историја, обидот да не се земе предвид мислењето на МАНУ, обидот да не се земат предвид реакциите на ССМ, реакциите на Сојузот на борците е доказ дека повторно како и од почеток Владата на ДПМНЕ има намера да донесе закон по пат на сила и тоа токму во ова Собрание каде што има обезбедено мнозинство. Имате ли предвид господа од ДПМНЕ дека на овој начин комплетно успеавте да девалвирате еден толку значаен историски датум. Имате ли предвид господа од ДПМНЕ дека на овој начин повредувате чувства за сопствениот национален идентитет. Имавте храборст како пробен балон, како инсертер во дневниот печат да ни подметнете како кукавичко јајце инсертер потпишан од вашата партија ВМРО-ДПМНЕ, каде што го протезирате 23 октомври како ден на македонската револуционерна борба. Знаете ли колку македонци беа повредени кога рамо до рамо ги ставивте Гоце Делчев, Даме Груев, Јане Сандански наспроти вашиот Панчо Михајлов, претпоставувајќи дека со промена на буквата "В" во "П" дека македонскиот народ не се сеќава или дека нема свои сознанија, Тодор Александров и Протугеров. Ви фали само госпоѓица Мара Бунева. Кој ви дал право да тргувате со чувството на македонскиот народ и граѓани. Кој ви дава право како партија која сега за жал е на власт, се обидува да правите ревизија на нашата автентична македонска историја. Тоа е за жал ваш печат, тоа е за жал ваш белег и тоа за жал ќе биде на товар на интересот на македонскиот народ воопшто.

Повторно ќе повторам на Шестата седница на Владата на Република Македонија, која да потсетам во својата предизборна програма вети дека на првата седница ќе донесе акт за одговорност на Владата, а тоа не го направи заради тоа што сметаше дека на првата седница треба со едно решение да бидат разрешени 542 државни функционери. На Втората и Третата седница претпоставувам дека приоритет ви беше разрешувањето на вториот и третиот ешалон на државната администрација. Претпоставка моја е дека на Четвртата и Петтата седница штанцувавте нови решенија за ваши партиски решенија на овие државни функции, а на Шестата седница одлучивте да си обезбедите државен партиски празник. Браво за Владата на Груевски!

Во материјалот стои дека со сопствен заклучок на Шестата седница на Владата таа формира Комисија за утврдување на празниците на Република Македонија. Јас не добив одговор од вас господине министер кој беше персоналниот состав на оваа комисија. Не сакам да прејудувам во поглед на стручноста и експертноста, меѓутоа, фактот што не ми одговарате кои решенија беа поставени и кој членуваше во оваа комисија ме упатува на свој сопствен заклучок дека вие сте ангажирале партиски експерти. Понатаму стои дека комисијата направила консултации и сега ќе ми дозволите мала дигресија, ќе читам изјава од господинот министер од сопственото експозе. Тој вели: “За сите овие предлог решенија што се содржани во законот кој го предлага Владата се одржани консултации со оние за кои што Владата сметаше дека се потребни да бидат направени”. Браво за Владата на ДПМНЕ. Значи по сопствено наоѓување Владата сметаше дека нема потреба да се прават широки консултации со широката експертска јавност, туку со оние кои оговараат на партиската влада на господинот Груевски.

Имав лично чувство дека токму од вас господине претседател Љубиша Георгиевски во амандманите ќе најдам ваш предлог, каде што ќе го предложите за државен празник 31 декември денот на Уставот на Република Македонија. Впрочем вие и организиравте коктел по повод чествувањето на 60-годишнината од прогласувањето на Првиот македонски устав, конститутивен акт што на 31 декември 1946 година го донесе Уставотворното Собрание на Народна Република Македонија. Токму тоа е светиот ден во нашата историја, токму тогаш Македонија за прав пат го потврди својот државотворен капацитет. За жал бевме сведоци од вас господине претседател како сензитивна уметничка душа на еден говор во кој вие, навистина ќе се потрудам да најдам збор...

Љубиша Георгиевски: Ова ви е прва дигресија, јас не сум на дневен ред.

Весна Бендевска: Вие успеавте да го девалвирате...

Љубиша Георгиевски: Ова ви е втора дигресија.

Весна Бендевска: Благодарам. Но што е тука е, таков амандман нема.

Чувството дека ќе донесеме односно ќе донесете на сила закон за државни празници без да ги консултирате оние кои треба да празнуваат е доказ и факт дека во ова Собрание не постои доволно демократски капацитет да се сослуша спротивниот аргумент. Вие на крај ќе донесете закон кој нема да биде применлив на терен, иако како главно образложение наведовте дека во обидот д го хармонизирате македонското законодавство во согласност со барањата на Европската унија, ќе го промените постојниот закон за празници.

СДСМ бара и прокламира јасен став Владата да покаже сенс и разбирање и навистина да дозволи овој закон да биде донесен во две фази со широко учество на јавноста и експертите кои на јавни дебати би овозможиле донесување на квалитетен, неспорен, неконтроверзен закон, хармонизиран со европското законодавство. Во спротивно, ќе добиеме државен празник на кој ќе празнува само една група под партиско знаме.

Дозволете да ја споделам со вас сопствената визија. Господинот Груевски на чело, зад него претставниците на Владата, сите насмеани а молчат. Зад нив голем црвен транспарент на кој пишува “Државата - тоа сум јас” и Македонија среќно ќе го празнува светиот 23 октомври. Благодарам.

Љубиша Георгиевски: Благодарам и јас.

Министерот има реплика три минути. Повелете.

Љупче Мешков: Благодарам претседателе.

Овој пат сакам навистина да го употребам правото на реплика а не на дискусија и се надевам дека почитуваната колешка нема да ми замери како што и јас не и замерувам на нејзините зборови, но морам да реагирам на неколку работи.

Прво, многу често го употребуваше и во текот на вчерашната расправа зборот “за жал”, “жалене” и тн., дури денес рече “и за жал што сте на власт”. Дали со тоа сака да каже дека го жали народот кој што гласал за оваа власт, за овие партии или мнозинството од народот кој што гласал за овие партии. Значи тука треба попрецизна да биде оти ако ја жали власта, го жали мнозинството од народот кој гласал за таа власт.

Второ, рековте колешке зошто на две страници е моето воведно излагање во текот на вчерашната расправа, дека се кратки образложенијата и на некој начин ме потсетувате на деновите кога одевме и вие и јас на училиште и кога на учителката квалитетот на нашата домашна работа сакавме да го докажеме со тоа колку страници ни фатила домашната работа во тетратката, а не тоа што сме сакале да кажеме или да напишеме. Значи може и да не пишуваме опширно, но може и многу пократко, концизно и прецизно да се каже тоа што треба и што се сака да се каже.

Повеќе од 20 пати вчера го спомнавте моето име во текот на вашата дискусија, претпоставувам со намера да го ставите во контекст на законот кој вие сметате дека ќе биде лошо прифатени кај народот, односно кај граѓаните. Меѓутоа, јас мислам дека ќе биде обратно, дека овој закон широко ќе биде прифатен кај граѓаните на Република Македонија и мене искрено ми годеше тоа што моето име толку често го споменувавте во контекст на еден закон со кој ќе се празнува Свети Кирил и Методиј, со кој ќе се празнува Свети Климент Охридски чудотворец, со кој ќе се празнува, зошто да не, и 23 октомври како почеток на Македонската револуционерна борба, со кој припадниците на муслиманската заедница имаа празник кој го славеа само тие, а сега се подигнува на едно ниво кога ќе се празнува во целата република. Значи закон во кој што исто така ќе има еден неработен ден повеќе за припадниците на албанската заедница. Немав ништо против толку често што го споменувавте моето име во контекст на еден ваков закон.

Проблем рековте дека имам некој. Јас немам навистина никаков проблем. Можеби да речеме вие имате повеќе проблем што не ви текнало порано во сиве овие 8 години наназад да направите еден закон, со кој ќе одбележите повеќе значајни датуми.

И на крајот, само се надевам нема да се налутите, дека од ова што го слушав овие денови од вас, се работи за еден млад амбициозен политичар и тоа е добро, но не е добро ако ја градите кариерата врз база на негација на се она што оваа Влада ќе предложи и ќе биде предложена во ова Собрание. Благодарам.

Љубиша Георгиевски: Благодарам.

Контра реплика за Весна Бендевска. Повелете една минута.

Весна Бендевска: Ќе ми дозволите уште еднаш да го спомнам вашето име господине министер Мешков. Многу често жалев и навистина жалам што капацитетот на оваа Влада не е во согласност со ветувањата врз база на кои ја доби довербата од народот, а верувам дека секој ден, секој час и овој народ се повеќе и повеќе ќе жали за својот избор. Можам на широко да елаборирам што се успеа оваа Влада да направи, за жал, и што се не успеа да направи, иако вети, повторно за жал. Инаку сум лично убедена дека вие како претставник на Владата кој не припаѓате на политичка опција, на водечката, на ДПМНЕ, не сте сигурен бидејќи бевте пратен овде да го потпишете овој предлог закон без сопствена аргументација што за мене значи дека вие лично не сте убеден во ова решение.

Љубиша Георгиевски: Сега за реплика се пријави господин Оливер Шамбевски.

Повелете, три минути.

Оливер Шамбевски: Благодарам почитуван господине претседателе.

Почитувана колешке Бендевска,

Навистина сум многу изненаден од работите што вие ги кажавте во текот на вашето излагање. Но, во исто време сега успеав да разберам зошто практично вие се опонирате на овој Предлог на Владата. Суштината на тоа било класично непознавање на работите, недобра подготвеност итн.

Тоа што јас мислев дека е надминато уште кога господинот, сега во овој случај морам да го спомнам, господинот Чепреганов, како директор на Институтот за национална историја, кој се истрча во дневните весници и кажа дека Панчо бил Ванчо итн, веднаш потоа утре дента самиот себе си да се демантира, фрапантно кажувајќи дека практично и не ја познава историјата на Република Македонија. Сега истото го слушам од вас.

Госпоѓо Бендевска, навистина не сакам да бидете во заблуда. После оваа седница ви се нудам, ќе ви дадам литература да прочитате, да се едуцирате по малку, да видите дека Панчо Михајлов не е истата личност со она што вие велите Ванчо Михајлов и дека, без разлика што можеби не е доволно познат, тоа е проблем на историчарите во Република Македонија, но исклучително значајна личност во македонското револуционерно дело.

Уште еднаш, сега работите стануваат многу појасни за сите нас, тоа што вие практично опонирате е резултат исклучиво на вашето непознавање на работите. Верувам дека тоа ќе се надмине многу брзо.

Исто така би ви сугерирал, пред да влечете било какви заклучоци, бидејќи еве очигледно покажавте дека не ги познавате работите, порчитајте малку, како што вие велите, за госпоѓица Мара Бунева и за тоа што таа направила за Република Македонија. Благодарам.

Љубиша Георгиевски: Благодарам.

Контра реплика, Весна Бендевска, повелете вашата минута.

Весна Бендевска: Претпоставувам господине Шамбевски дека лично, во овој момент, влеговте во една логичка грешка, мисловна. Па, вие го потврдивте со ова мојот став. Јас немам потреба со вас да разменувам литература, бидејќи во Македонија, како организирана држава, веќе постои Национален македонски институт за национална историја. Постојат стручни, компетентни лица од МАНУ. Зошто тие не би биле вклучени во јавни дебати по повод овие закони.

А, за госпоѓицата Мара Бунева не сакам ниту да читам, ниту прифаќам ваша литература. Јас сум по националност, по убедување Македонска. Благодарам.

Љубиша Георгиевски: Благодарам.

Госпоѓа Дулиќ Благородна се јави за реплика, три минути.

Благородна Дулиќ: Благодарам господине претседателе,

Јас би се задржала на искажувањето на колешката во врска со тоа што го прочитала во весник за искажувањето, за господинот Груевски зошто треба да се празнува 23.октомври и зошто се дрзнала членовите на партијата на ВМРО-ДПМНЕ да го празнуваат тој празник, т.е. да биде официјализиран.

Јас, на пример, исто така во весник прочитав дека Василица ја славело раководството на СДСМ заедно со Претседателот на Републиката, господинот Бранко Црвенковски. Па, ниту се вцашив, ниту се згрозив, ниту изразувам жалење за тоа, туку констатирам дека, навистина, луѓето си го славеле овој празник на начин каков што тие нашле дека треба да го слават. Меѓутоа, ни на памет не ми падна дека со тоа што го славеле, овој празник го присвојуваат само за себе.

Од друга страна, само сакам да кажам дека со тоа што колешката постојано во своите искажување, по било која тема, по било кој закон не пропушта десетина пати да ја спомни Владата, искажувам само една благодарност заради тоа што на таков начин, всушност, ја рекламира работата на оваа Влада, со оглед да граѓанството следи што Владата работи, со кои проекти се занимава, што резултати има, така што ова негирање од страна на колешката, всушност оди само во полза на работењето на Владата и создавање на имиџот на Владата и на претседателот на Владата на што, всушност, укажуваат сите анкети што се спроведуваат во врска со работењето на Владата. Благодарам.

Љубиша Георгиевски: Благодарам.

Контра реплика Бендевска Весна.

Повелете, вашата минута.

Весна Бендевска: Знаете во што е разликата меѓу празнувањето на Василица на раководството на СДС и 23 октомври, што ВМРО-ДПМНЕ сака да го протезира како сопствен празник? Во начитеност на трошењето на државните пари.

Раководството на СДСМ, навистина, си прослави една значајна дата, православната нова година на своја сопствена сметка и покажа дека, за разлика од Владата на Груевски, кој не се штедеше, ниту апсолутно во комозија и во комодитет да се изрекламираат првите 100 дена на товар на џебот на секој македонски граѓанин. Ние поставивме прашање и очекуваме одговор колку точно пари потроши до сега Владата на господинот Груевски? Ќе ве потсетам на фамозниот член 12 од Законот за извршување на Буџетот, допрва колку уште пари ќе троши младиот Груевски.

Љубиша Георгиевски: Благодарам.

Бидејќи, колку што гледам Лилјана Поповска не е присутна, збор давам на госпоѓа Весна Јаневска, повелете.

Весна Јаневска: Благодарам претседателе.

Почитувани пратеници,

Доколку на почетокот кај мене и постоеше дилема за овој закн исметав дека има

поприоритетни, како што се оние за усогласување на нашето законодавство и приближување на нашето законодавство на законодавството на Европската Унија, после неколку дена бурна расправа во Собранието на Република Македонија и по се она што е кажано од оваа говорница, сфаќам дека овој закон бил и те како многу важен и значаен. Не толку конкретно заради прогласувањето на државните празници или неработните денови, туку заради потребата ние овде, во Собранието и луѓето надвор, значи македонската јавност. . .

Љубиша Георгиевски: Ве молам да бидете потивки, ве молам. Да се уважуваме меѓусебе. Повелете.

Весна Јаневска: Благодарам.

Значи, не толку колку за празниците, туку заради она што ние овде и македонската јавност треба да го издискутираме, она што го дискутираме овие неколку дена или да си го кажеме едни на други сето ова што си го кажавме а требало да го сториме многу одамна.

Ние не сме историчари и, токму поради тоа, ме изненадија дискусиите на поедини пратеници, особено нивното навлегување во поедини детали од историјата и прозивањето на одредени личности по повод предлогот 23 октомври да се прогласи за државен празник.

Како што веќе еднаш спомнав, сметам дека е голем хендикеп што ние, во Македонија не собравме сили и овие 16 години не направивме национално помирување, како што направија некои други држави. И, пак ќе речам дека било кој може да ми одговори дека не сме имале граѓанска војна или братоубивствена војна, а јас велам дека сме ја имале, се разбира како и се друго во Македонија, многу специфична, тивка, перфидна и тврдам дека нешто слично и денеска се случува.

За да ја поткрепам оваа теза, јас, како и многу други, ќе се вратам малку во минатото, при што многу сметка ќе водам кога ќе ги спомнувам празниците да се обидам да дадам повеќе политички, отколку историски на истите.

11 Октомври, сите сме го прифатиле во Република Македонија. И јас, со задоволство. Го славиме како Ден на востанието на македонскиот народ против фашистичката окупација. Како ден кога македонскиот народ се приклучи на Антифашистичката коалиција.

Сте се прашале ли, почитувани пратеници, кој на кого пукаше? Ќе ве потсетам. Претпоставувам дека повеќето знаат. Но, ќе ве потсетам дека еден прилепски комунист пукаше на еден Македонец од Смилево, кој, облечен во жандармериска униформа стоеше на стражарско место пред Учестокот во Прилеп.

Почитувани пратеници, ако ова му го кажете на били кој современ европски политиколог или социолог, ќе ви каже дека тоа беше братоубивствена војна.

Ќе ви дадам уште еден брутален пример што исто така сметам дека во Македонија треба да се ис дискутира. При ослободувањето на Кичево учествуваше Првата македоско-косовска ударна бригада и во неа се бореа Албанци партизани. Од другата страна на нишанот се бореа Албанци балисити.

Ако ова, почитувани пратеници, денеска му го кажете на било кој современ европски политиколог или социолог ќе ви каже дека тоа е братоубиствена војна. Доколку најдете некој кој ќе ви каже поинаку јас ќе се откажам од моите тези и ставови и ќе се извинам на целата македонска јавност.

Од 1945 година па до денеска, Македонци им судат на Македонци не за криминал, за тоа треба да им судат, им судат за политичка определба. Колку луѓе од сопствените редови КПЈ и КПМ испратиле на Голи Оток оти ВМРО-вците служеле во Идризово и во Лепоглава. Ченто, господа и дами е суден затоа што политички делувал за самостојна, обединета Македонија под патронат на САД. Внимавајте, под патронат на САД, политички делувал за самостојна Македонија.

Се враќам во борбата, револуционерна или политичка, за самостојна Македонија, празникот 23 октомври. Денеска дури слушаме, по повод 23 октомври, денот кога е формирана Македонската револуционерна организација, за мене, лично неприфатливи тези и од јавноста и од пратениците.

Биле Бугари, а немале национална програма, а имале политички и правна програма. Ако биле Бугари се прашувам зошто немале бугарска национална програма. Па, контрадикторно, Бугарија предвремено го кренала Илинданското востание зошто имала македонска национална програма. Па ВМРО го крана востанието, ама не биле Македонци, туку им служеле на Бугарите. Слушам потоа, не биле сите Бугари, ама биле блиски до Бугарија. Па биле блиски, велат историчарите до секоја Влада чие што училиште учеле, затоа што такво било времето и толку тешка била сиромаштијата во оваа земја каква што и денес. Па биле, затоа што таму се школувале и барале помош и поддршка од поголемиот и помоќен сосед.

Починувани дами и господа пратеници,

Длабоко сум убедена дека сите 120 ќе го поделите мојот став што сега ќе го изнесам.

Јас лично бескрајно многу би сакала САД да бидат стратешки партнер на Македонија. Да и помагаат на нашата држава, да и помагаат во Евроатланската интеграција, да инвестираат во Македонија итн. Сигурна сум дека сите ние би сакале и Германија и Франција да бидат пријатели и на сите можни начини, политички и економски да и помагаат на оваа земја. Длабоко сум убедена дека исто како мене мислите дека и Грција и Бугарија и Албанија треба да ни бидат пријатели и да немаме никакви проблеми. Затоа што секој современ социолог и политиколог ќе ви

каже дека нација постои под неколку услови, затоа што држава постои под неколку услови : да има држава, да има територија, да има ресурси и да има добрососетски односи односно од соседите да не им се заканува никаква опасност.

Конечно, помалку ли сме Македонци што денеска во нашата Влада, таа е наша и на позицијата и на позицијата во Македонската Влада амбициозно работат за добробит на нашата држава двајца американски државјани. Прочитав во весници дека господинот Глигор Ташковиќ и Веле Самак се американци. Не прави ли тоа нас предавници?

Во овој момент, во сите државни институции, покрај Македонското се вее и знамето на Европската Унија. Затоа што сите сакаме евроинтеграција. Замислете после 300-400-500 години, тогашните жители на Македонија да имаат тенденција да се интегрираат во некоја, хипотетична, како да е наречеме Кавкаско-Уралска или можеби Марсовско-Месечинска унија. Треба ли тие жители на таа тогашна Македонија нас да не прогласат за предавници на националната идеја и Македонскиот народ затоа што сега сакаме евроатланска интеграција.

И конечно, ќе привршам на оваа тема се спомнуваат личности како што се Тодор Александор, Ванчо Михајлов и др. Ќе прочитам, дозволете, еден цитат од писмото што Тодор Александров на 28 јуни 1920 година, автентичен документ што го има во нашиот Национален архив, го праќа до членовите на ВМРО организација во Македонија и до нејзините истомисленици зад границата:

“Борбата за ослободување на Македонија ќе се продолжи додека се извојува барем автономно управување. . .” итн.

Ние, кои сакаме да се прогласи 23 октомври за државен празник, не тргнавме од идејата да станеме личности. Тргнавме од идејата да славиме идеја. Идеја за независна суверена и самостојна Република Македонија.

Ако 1893 година немало идеја, почитувани дами и господа, денска ја има. Ја има, изградена во еден историски процес што почнал тогаш, на 23 октомври 1893 година, со формирањето на Македонската револуционерна организација. И, не е точно дека ако го славиме тој ден, го славиме името на ВМРО-ДПМНЕ или името на ВМРО-Народна партија. Ја славиме идејата што живее меѓу народот, зошто не може ниту петте личности кои ја формирале организацијата ниту било која партија да одржи нешто што народот не го прифаќа или нешто што не живее во народот. Оние, значи ние кои ја формиравме партијата 1991 година само ја оживеавме таа идеја и затоа ние денеска имаме држава и наш Парламент во кој ова можеме да го дискутираме.

Сакам да се вратам на проблемот, односно неприфаќањето од страна на некои на овие тези и националното помирување.

Пратеникот Никола Поповски од оваа говорница тврдеше дека ВМРО и партизаните имале иста

линија, затоа партизанските одреди биле крстени со имиња на илинденските револуционери. Апсолутно се согласувам и имам доблест, како член на ВМРО, на тие луѓе кои гинеа за Македонија во Втората светска војна, да им одада почит. Јас го критикувам она што после формирањето на Република Македонија се изроди во тој, за мене неприфатлив, социјалистички и комунистички систем. Но, тие луѓе ги почитувам и нив ги славам.

Зошто тогаш вие немате доблест да го прифатите ВМРО како идеја за независна Македонија? Во секоја историја има и ќе има контраверзи. Но, проблемот не е во контраверзите. Проблемот е во луѓето кои не можат да ги прифатат разликите во мислењето, разликите во идеите, разликите и во методите. Во стилот на почитуваната госпоѓа Бендевска “кој ви го дал правото на такво нешто”. Па, дури не е ни тоа проблем што вие не прифаќате разлики, туку што упорно, со истите методи од оној кој сите би сакале да го забораваме систем, се борат одредени луѓе против се што е различно од нивното.

Е, на тоа никој нема право. Колку и да сакате, колку и да се трудите, не само што немате право, туку и не можете нас или еве конкретно мене, да ми одземете вербата во нешто свето, како што рече господинот Есад Рахиќ во четирите златни букви како синоним за слобода и љубов кон татковината. ВМРО е како синоним како синоним на слобода и љубов кон татковината. Зашто, љубовта е многу чудна работа. Љубов е тогаш кога на пример мајката и вели на ќерката, не земај го ќерко тој не е за тебе, а таа вели, ама јас го сакам. Или вели, не земај го ќерко, пијаница е, ама таа вели, јас го сакам. Ама не е домаќин, а ќерката вели јас го сакам. Ама сиромав е, а ќерката вели јас го сакам. Ама грд е, а јас го сакам. Е, така се сака и татковината. Значи, таа или се сака или не се сака. Се сака сиромашна, се сака мала, се сака немоќна, се сака со економски проблеми, со надворешни проблеми, секако се сака таква каква што е, со проблеми во земјоделието и со контраверзи во историјата. Тие се прифаќаат такви какви што се, затоа што се сака татковината. Јас сум сигурна дека сите ние ја сакаме, веројатно ја сакаат и еве и господинот Макрадули и господинот Еста Рахиќ и госпоѓата Весна Бендевска, сигурно ја сака и Силвана Бонева, ја сакам и јас, ама некои ја сакаат само за себе и по нивни сопствени принципи. Е, тоа господа, е минато и со тоа мора да се помириме. Крстете го тоа национално или било какво друго помирување, ама тоа мора да се случи. За да биде полесно како континуитет на политиката на мојата партија и понатаму тврдам дека има одредени вредности околу кои треба да се постигне консензус. Една од тие вредности е ВМРО како симбол на самостојна држава Република Македонија. Попатно во однос на некои и нечии принципи, лично сметам дека Законот за лустрација многу ќе помогне, но за тоа на некоја следна седница. Толку во однос на 23

октомври, за кои сметам дека дури Владата имала посебен сенс кон опозицијата и не го крстила Ден на ВМРО, туку го крстила Ден на револуционерната борба. Јас мислам дека нема зошто ниту да се срамиме, ниту некакви контраверзи да отвораме околу идејата за самостојна Република Македонија и затоа нашата партија има амандман и во тој амандман бараме тој ден да се слави како Ден на ВМРО, за кој некои пратеници од СДСМ рекоа дека на ВМРО му се поклонуваат.

И, сега, кратко би се осврнала на верските празници, навистина многу накратко и би рекла дека воопшто не ме чуди што некому верските празници му пречат, иако Св. Климент не е верски празник и Св. Кирил и Методиј не се верски празници, тие не се сесловенски, тие се вселенски просветители и таквите празници многу подостоинствено и многу посоодветно се слават во многу други земји. Но, за тоа сметаме дека е многу дегутенатно да се дискутира. А, за правите верски празници би рекла дека не очекував од тие што не веруваат, да веруваат. Немора ни да слават, но мора да не почитуваат на различните од нив. Одамна е поминато времето кога поповите ги качуваа на магариња или уште пострашно некои функционери ги јаваа како магариња. Тоа веќе не смее да се случи. А, тоа, сакале или не мора да го прифатиме.

Во 1942 година од Слепечкиот манастир се изгорени 3000 црковни книги од страна на тогашната комунистичка власт. Највредните и најскапи икони од македонските цркви и манастири се покрадени, прошверцувани и продадени за време на 60 годишното комунистичко владеење. Тоа веќе никој не смее да го прави и тоа ќе мора да го прифатите. За жал, никогаш не слушнав силно од тоа да се оградите и од многу други зло дела, а барате силно од сите нас да се оградиме од она што вас не ви се допаѓа, па дури и од историјата, затоа што според вас таа може и треба да се прилагоди на вашите потреби. Кој за тоа, дами и господа, ви дал право? Но, за жал, без оглед на таквите ваши ставови тука сме и ние, ние кои веруваме, ние кои ја прифаќаме историјата таква каква што е, ние кои имаме свое мислење различно од вашето, ние кои имаме различни идеи, па и навик, па и празници, а сите живееме во иста држава и во неа ќе ги остваруваме не само вашите, туку и нашите права.

Ќе ве потсетам дека Едип не знаел дека спие со сопствената мајка, па сепак сваќајќи што се случило не се сметаше себе си за невин. Не можел да го поднесе погледот на несреќата која ја предизвикал со своето не знаење, си ги ископал очите и си отишол од Теба. Ниту вие, ниту ние немаме друга држава. Или модернизирајте се и адаптирајте се на новите времиња и очите навистина не мора да си ги копате што Теба ќе мора да ја напуштите. Да не бидам погрешно сфатена, власта која сега додуша ја немате и пратеничките мандати кои ги имате ќе мора да ги предадете на младите и

помодерните, на оние што навистина знаат, разбираат и толерираат. Ви благодарам.

Љубиша Георгиевски: Заради технички причини, барам од вас дозвола одовде да ја кажам репликата, зошто треба да контролирам и други нешта. Репликата не ја задов на излагањето на Весна Јаневска да полимизирам со нејзините ставови, а нејзините ставови се такви какви што се, туку да дополнам едне еклатантен пример кој е за мене суштествен во оваа цела неколку дневна дискусија со која таа започна, а тоа е примерот на првата пушка и примерот на тоа кој кого уби. Сакам да ви кажам јас знам од прва рака не само кој кого уби, туку и како уби. Душко Наумовски кој што го испали првиот куршум од револвер не од пушка, во нашата револуција од 1941 година, беше директор на театарот. Тој ми додели стипендија, тој ме сакаше како син, тој ме ангажира, тој ми беше првиот интелектуален ментор и сакам да ви кажам дека во еден случај научив од прва рака како пукна првата македонска пушка на 11 Октомври. На една проба во театарот тој интервенираше, беше инзвонредно начитан човек, немаше формални квалификации. На една проба тој интервенираше во една дискусија околу тоа што значи идеолошка свест. Тогаш ми рече вака, синко, ова го велам заради него, бог да го прости, сакам неговиот спомен да го доведам овде во ова собраниска сала, затоа што беше феноменален човек, не само рака на партијата која уби еден стражар. Вели, синко, јас ќе ми ти кажам што значи идеолошка свест. Прво, добив налог од партијата да го ликовирам стражарот на учасникот во Прилеп. Второ, не спиев цела ноќ, затоа што стражарот, џандарот беше пријател на татко ми. Лични пријатели биле и овие го мобилизирале. Кога се приближив до џандарот, цел се тресев како мало дете и многу се плашев дека ќе промашам и настојував да се приближам многу поблизу. Учестокот во Прилеп беше на една прометна улица. И, сега, што се случува? Татко му на Душан Наумовски, на нашиот херој, го молел џандарот својот пријател и да рече, кажи му на тоа моено, да не речам што рекол, да се прибира навреме во овие тешки времиња, а не да се коцка по куките. Ти ако му згрмиш како униформиран човек, белки ќе те послуша. Душан тоа после го дознава, тој не знае за ова и се враќа. Стражарот му вика, Душко, чекај да ти кажам нешто, застани, да ти кажам татко ти што ти порача. Е, тогаш, човекот искористил, се приближил уште неколку чекори за да чуе и го застрелал. Е, тоа е вели, синко, идеолошка свест. Благодарам.

Сега збор давам на господин Јован Манасиевски, повелете.

Јован Манасиевски: Благодарам господине претседателе.

Јас за денешнава точка на дневен ред ќе дискутирам во два аспекти. Првиот беше на широко дискутиран, меѓутоа ќе ми дозволите накратко да го искажам својот став, бидејќи овој закон има два аспекти.

Прво, Парламентот определува кои датуми заслужуваат да бидат празнувани.

Второ, од аспект на тоа кои денови се прогласуваат за неработни. Јас повеќе ќе се осврнам на овој дел од аспект на влијанието врз економскиот раст, врз продуктивноста на трудот, бидејќи овој закон е предложен без елементарна економска анализа, како ова зголемување на неработните денови ќе влијае врз овие суштински економски параметри.

Ќе ми дозволите за првиот дел, за определувањето на празниците, ја следев внимателно оваа дебата и мене ми изгледа како полнење на празните идеолошки резервоари со гориво што многу загадува од двете најголеми партии ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ. Ако може нешто да препорачам, тоа е современата Европа познава од аспект на инсистирање на идеолошките разлики и давање на идеолошки легитимитет на сопствените партии, многу повеќе нови фронтови каде што може идеолошката разлика и новиот идеолошки квалитет да секоја политичка партија да се покаже. Овој закон, за жал, го извлече најлошото и се вративме на теми кои што со многу емоции, така да ги наречам високооктанси дискусии воопшто не придонесуваат за она што верувам сите интимно го посакуваме и се стремиме. Постоеше предупредување, уште пред да почне оваа дебата дека оваа дебата ќе доведе до уште поголеми поделби и меѓуетнички и внатре во македонското ткиво. Овие неколку дена покажаа дека, за жал, тоа се случува. Тоа покажува ако сакате и мора да призаеме дека се уште не сме доволно здредли за она што условно, можеби не е точен терминот, меѓутоа ние го употребуваме колоквијално она што го значи самото помирување од една страна. Од друга страна дека Владата, според мое мислење, утна во пристапот, затоа што со ваков закон и мора да биде донесен со консензус, требаше поинаков пристап да има, на тоа да претходат неформални консултации со сите политички партии, особено со главната опозициона партија и тука пред Парламентот да се излезе со закон кој што ќе биде афирмација на националниот единство.

Затоа, јас уште еднаш би замолил да се повлече да оди во две фази и во многу помирна атмосфера по некој месец да биде донесен со консензус во Парламентот. Затоа што, смислата на овој закон во овој дел треба да биде синболичко залечување на раните, а не отворање на нови поделби. Од повеќето дискусии што ги слушнавме, за жал, мислам дека придонесовме во лоша насока. Убеден сум дека може да настане, да се дојде до договор и по извесен период до Парламентот се достави закон кој што ќе биде потпишан од сите пратенички групи или барем од најзначајните пратенички групи.

Не би препорачал, иако парламентарното мнозинство и со новиот амандман на Владата обезбеди и Бадентеровото гласање да помине позитивно да се носи во една фаза, затоа што ќе

остане петно на овој закон. Подобро е да се стрпиме некој месец и мислам дека од оваа расправа ќе извлечеме заклучоци и ќе можеме да понудиме на Парламентот закон кој што ќе биде прифатен од сите. Во однос на самите неработни денови, со овој закон се предлага речиси половина месец, земајќи ги предвид и деновите на викендот да биде неработен. Нема министри, никаква економска анализа и недозволиво е да предлагате 9 неработни денови без никаква економска анализа. Во секоја современа држава за неработни часови се прават економски анализи кои што точно покажуваат како тоа влијае на растот на бруто домашниот производ, затоа што одредени држави располагаат со таква прецизна аналитика, што и часовите може да ги израчунаат како влијаат на бруто домашниот производ. Во еден контекст кога Владата има амбициозни планови цивилици да го зголеми за 6% во оваа година, вака левтерно да се пријде и 9 неработни денови да се прогласат за екстра, без при тоа да има елементарна анализа како тоа ќе влијае, навистина е несериозно.

Јас би замолил доколку се прифати предлогот од претходните причини да се разгледа во две фази, во тој период да биде изготвена и пред Парламентот да биде доставена сериозна економска анализа, затоа што моето тврдење, кое што исто така е паушално, меѓутоа, врз основа на бројот на новите неработни денови е дека ова ќе има сериозно влијание врз бруто домашниот производ. Тоа е едната страна на медалот. Втората страна на медалот е како пак овие неработни денови ќе влијаат на зголемување на потрошувачката. Во високо развиените држави токму од аспект на стимулирање на потрошувачката, некогаш се оди и на зголемувањето на фондот на неработни денови и часови. На пример, тоа е еден феномен што се случува последнава деценија во Јапонија. Една вархоколичарска нација токму од аспект на зголемување на јавната потрошувачка оди кон попуштање на стегите и зголемување на фондот на неработни денови. Значи, ни треба анализа и од тој аспект, затоа што можеби тоа била намерата на Владата, затоа што во предлогот на економските политики за оваа година како цел е дадена и зголемувањето на јавната потрошувачка.

Да не одам подалеку, да скратам, недозволиво е да немаме анализа како зголемувањето на неработните денови ќе влијае на зголемувањето на бруто домашниот производ, т.е. на намалувањето, бидејќи јасно е дека ќе има намалување од една страна и на потрошувачката. Јас мислам дека двата параметри ќе бидат негативни. Овој за потрошувачката, затоа што стандардот на населението е драстично намален, тука нема параметри дека се подобрува за жал, така што нема економско оправдување никакво за прогласување на нови неработни денови. Ова, особено од аспект ако се земе дека анализата на ММФ која што е направена уште пред две години

покажува дека Република Македонија има најмала продуктивност на трудот во регионот. Како со овие параметри ние мислиме дека ќе бидеме и регионално и глобално компетитивни. Тоа е едниот прагматичниот, техничкиот аспект. Меѓутоа, она што е поважно и што мене ме збунува е тоа што ние со прогласување на нови неработни денови праќаме погрешен сигнал, погрешна насока кон нашето граѓанство. Насоката треба да биде мора повеќе да работиме. Она кон што се стремиме, оние земји кои што ни се репер и тоа што денес го постигнале со една исклучително тешка работа и со многу, многу работни денови, не можеме тој стандард да го постигнеме на ваков начин. Токму ако тргнеме од ентузијазмот и од генералната политика и зрачење на Владата кој што го имаме во изминативе месеци, навистина е нејасно како доаѓа еден ваков предлог.

Затоа што, овој предлог преведено на најпластичен јазик значи дека се е во ред, може да се одмараме уште екстра девет дена, работите сами ќе се наредат, продуктивноста сама од себе ќе порасне, бројките на зголемен бруто домашен производ и стандард ќе се постигнат сами од себеси. Праќаме погрешен сигнал кон луѓето. Сигналот треба да биде обратен. И затоа јас ќе го поддржам овој закон само во оној дел каде што се укинуваат 2 јануари и 2 мај како неработни денови. Мислам дека Владата врз основа на вкупната своја филозофија што ја промовираше во овие неколку месеци мора да има таков пристап. Инаку, ова се контрадикторни, да не кажам шизофрени сигнали што се праќаат. Ние и досега врз основа на нашата ориентална искуствена историја врз основа на нашиот медитерански контекст приоѓаме кон, условно речено, работната етика на еден многу поопуштен, полежерен начин. Меѓутоа, тоа доколку сакаме да ги постигнеме оние стандарди кои што сакаме да ги постигнеме, треба да го менуваме. Значи, најостро протестирам против ваквото зголемување на бројот на неработни денови. Елементарната математика што вели, дека со овој предлог од 365 работни дена просечниот македонец нема да работи 150 дена. Како однос тоа значи на секои 2,3 работни дена, еден ден неработење. Тоа не е начинот на кој што ние ќе ги оствариме нашите национални цели. Напротив, тоа е однос кој што е исклучително неповолен и не држат споредувањата со развиените европски држави, затоа што тие за да го прогласат и за да ги достигнат овие односи претходно неколку века, господине министри, работеле жестоко. Така што таквите споредби се апсолутно неприфатливи. Значи, она што мислам дека како пратеник имам право да инсистирам и јавноста има право да знае, значи барам економска анализа како новите неработни денови ќе се одразат на главните економски параметри. Се надевам дека ова мое барање најдобро намерно и најконструктивно го разбирате. Впрочем, имавме деновите и став од една од коморите од Сојузот на стопански

комори, додуше многу страмежлив, како да се извинуваат што го кажуваат сопственото мислење, меѓутоа јасен беше ставот дека ова ќе влијае негативно на главните економски параметри и тоа е позиција на работодавачите и од тој аспект легитимна. Меѓутоа, тоа истовремено треба да биде позиција и на целата држава од аспект на посакуваниот вкупен економски и општествен развој. Значи, би замолил овој закон да се врати, во две фази да се разгледа. Во меѓувреме клучните пратенички групи да пристапат кон заеднички предлог од една страна и во тој меѓупериод да се изготви и оваа економска анализа која што јас ја побарав. Во спротивно навистина сите ќе излеземе со едно непријатно чувство дека она што требало да биде промовирано како нов празник, за жал оставило горчлив вкус и кај едната и кај другата страна. Кај едната страна затоа што било донесено со надгласување, а кај другата, затоа што сепак она што можело да помине како празник донесен со консензус го има горчливот вкус на пирова победа. Затоа, ако не е веќе доцна врз основа на досегашните дискусии од овие неколку дена, би замолил за еден таков пристап кој што убеден сум дека и Парламентот и македонскиот народ и меѓуетничките односи и Македонците овој пат како политичка нација во која што партиципираат и сите етнички заедници, затоа што смислата на празниците е да обединуваат, не да ги истакнуваат разликите. Значи, мислам дека од сите овие аспекти можеме да излеземе како победници, оваа расправа на сите да ни послужи како една убава поука.

Љубиша Георгиевски: За збор се јави Љупче Мешков, министер за труд и социјална политика.

Љупче Мешков: Благодарам претседателе.

Јас ги ислушав искажувањата на почитуваниот пратеник. Само сакам да појаснам две работи. Прво, да не се сфати дека одморот, или неработниот ден исклучиво оди во насока на намалување на продуктивноста, туку токму затоа постојат и неработни денови и одмори баш во обратна насока да биде зголемена продуктивноста. Второ, замислете еден работник кој што на пример има неопходна потреба од празнување на одреден верски празник, а вие му велите да оди на работа, јас не знам дали тогаш продуктивноста негова тој ден ќе биде голема. И трето, ако исклучиво одиме дека одморот негативно влијае на продуктивноста, тогаш на пример во една Италија, или друга земја каде што има можеби исто, или повеќе неработни денови, би требало продуктивноста да е пониска од нашата, а таа е повисока.

Љубиша Георгиевски: Реплика господинот Манасијевски.

Јован Манасијевски: Министерот повторно ја прави таа грешка на која што укажав. Не можеме да се споредуваме господине министри со Италија. Значи, како што ви кажав, развиените земји имаат дури потреба да стимулираат

неработни денови за да ја зголемат јавната потрошувачка. Ние далеку сме од тоа ниво. Дај боже што побрзо да стигнеме и потоа ќе прогласуваме неработни денови за да луѓето ги трошат парите што ги заработиле и на тој начин да придонесуваат за националната економија.

Љубиша Георгиевски: Три минути реплика, Азис Положани.

Азис Положани: Во функција на уште еднаш свртување на вниманието кон факторот, или кон делот кој што и тој го афирмираше, значи и кон потребата за разгледување и од една друга гледна точка за неработните денови. И во однос на тоа што рече дека не беше дискутирано. Јас во мојата дискусија се осврнав делумно на тој дел со кое што исто така сакав да нагласам дека е многу битно да се разгледа и од таа гледна точка во функција и на продуктивноста, дури и побарав да се прашуваат и работодавците, или нивните асоцијации преку кои што тие се претставуваат. Затоа што тоа е многу битна работа како што се битни и празниците, сигурно и одморот, но нивното распоредување и неработните денови ја имаат и оваа тежина и мора да се разгледуваат од таа гледна точка за кое што е надлежен министерот за труд и социјална политика, да пристапи со една анализа, да пристапи кон соодветна анализа на импактот на влијанието на толкуте празници, толкуте неработни денови, или распоредувањето на тие денови во разни периоди кои кога тие би биле стимулативни и продуктивни за работата и кога тие би создавале еден лежерен амбиент кое што би имало негативно влијание врз работата. Но, како што гледам досега нема реакција на Владата за да размислува за разгледување на овие аспекти во склоп на двофазното разгледување на законот. Јас жалам за оваа работа, ако во меѓувреме ништо не се случи, затоа што тоа што произлегува од деновите, имате 20 неработни денови во Република Македонија според овој закон. Затоа што веќе ни е јасно дека кога празнува едната заедница, без разлика што се тие распоредени, некои празнуваат заедно, некои празнуваат едните, понекогаш другите. Во суштина ефективноста или ефектот на празнување на едната заедница, или припадниците на една вера очигледно дека ќе има не само во администрацијата, но поготово во другите производни капацитети, или фирми каде што навистина работите се поврзани и таму работните места не се по етничка основа распоредени, или по верска основа за да некој сектор работи и може да работи без другите кои што се од друга вера, тој ден. Мислам дека овој пристап ќе направи да имаме повеќе од 20 неефективни работни денови, без разлика што за некој може да биде работен, а за некој неработен и со тоа навистина би дошле во состојба и од таа гледна точка ќе има негативно влијание кое што Владата ниту го образложи, ниту има намера да го образложи според тоа што досега барем јас како информација имам.

Љубиша Георгиевски: Ве молам, јавувајте се на време.

Има збор господинот Рафис Алити.

Рафис Алити: Мислам дека на време се јавив, бидејќи не побарав збор за да реплицирам, или пак за да дискутирам, туку побара процедурална забелешка. Што значи, бидејќи ние како коалиција ДУИ и ПДП уште на почетокот со нашите дискусии побаравме овој закон да оди во две фази. Ние очекувавме во текот на расправата, или пак завршувањето на дискусиите Владата ќе реагира во оваа насока и навистина законот да оди во две фази. Гледаме дека едно такво движење нема од страна на Владата, а исто така и од страна на мнозинството. Така што пред да почне дискусијата, или амандманската расправа, ние бараме половина час пауза како коалиција ДУИ и ПДП, доколку не се реагира од Владата поинаку.

Љубиша Георгиевски: Бидејќи нема повеќе пријавени за збор, го заклучувам претресот на Собранието и давам половина час пауза.

(Пауза од 12, 21 часот)

(По паузата седницата продолжи со работа во 12,51 часот).

Љубиша Георгиевски: Ги молам пратениците да влезат во салата и да ги заземат своите места.

Продолжуваме со седницата.

На Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

(Процедурално бара збор пратеникот Јани Макрадули).

Јани Макрадули: Господине претседателе,

Кога ја дадовте паузата рековде дека по паузата ќе добиеме информација дали Владата решила сепак како што беше договорено на координацијата законот да оди во две фази. Тоа ни е потребно затоа што при одлучувањето сега ќе ни помогне нас да се определиме како би гласале.

Доколку немаме таква информација согласно член 163 од Деловникот за работа на Собранието предлагам Собранието да одлучи дали овој закон ќе се гледа во две или во една фаза.

Љубиша Георгиевски: Прво теба да го усвоиме заклучокот, но во секој случај јас ја земам предвид вашата процедурална забелешка.

Ги поканувам службите да достават точен број на присутни пратеници во салата, затоа што без доволен број на пратеници не можеме да одлучуваме.

(Службите ги пребројуваат присутните пратеници во салата).

Бидејќи немаме доволна присутност, јас предлагам да дадеме уште 15 минути пауза, за тоа време ќе се исконсултираме по однос на оваа процедурална забелешка.

(Пратениците покажуваат дека 15 минути пауза е малку).

Добро, тогаш пауза од половина час.

(Пауза од 13,05 часот).

(По паузата седницата продолжи со работа во 13,43 часот).

Љубиша Георгиевски: Ги повикувам пратениците да влезат во салата и да си ги заземат своите места.

Ги повикувам пратениците да влезат во салата и да си ги заземат своите места.

(Пратениците влегуваат во салата).

Продолжуваме со работа.

Седницата ќе ја продолжиме таму каде што застанавме.

Значи, на Собранието му предлагам да го усвои следниот заклучок:

Собранието го усвојува Предлогот за донесување на закон за изменување на Законот за празниците на Република Македонија.

Ве повикувам да гласаме.

Гласале 77 пратеници, за гласале 53, воздржани 4, против 20.

Констатирам дека заклучокот е усвоен.

Предлогот на пратеникот Јани Макрадули согласно член 163 од Деловникот за работа на Собранието Предлогот на законот Собранието да го разгледува како нацрт, го ставма на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Гласале 79 пратеници. За гласале 35, воздржани 2, против 42.

Констатирам дека предлогот не е усвоен.

Дали Собранието го усвојува предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Ве повикувам да гласаме.

Гласале 84 пратеници. За гласале 54, воздржано 2 и 28 против.

Констатирам дека е усвоен предлогот на оваа седница да се претресе и Предлогот на законот.

Отворам претрес по текстот на Предлогот на законот.

Владата на Република Македонија поднесе амандман на член 2 став 1 за менување на алинеја 5; член 2 став 2 за додавање нова алинеја 5 по алинејата 4; член 2 став 2 за додавање нова алинеја 6 по алинејата 4 и на член 2 став 2 за додавање нова алинеја 7 по алинејата 4 и тие се составен дел на текстот на Предлогот на законот.

Пратеникот Анита Кипаризовска Крстевска поднесе амандман на член 2 став 2 за додавање нова алинеја 5 по алинеја 4 по кој Владата не се произнела.

Пратеникот Славица Грковска поднесе амандмани на член 1 став 1 за бришење на алинеја 5, член 2 став 1 за бришење на алинеја 5 и на член 2 став 1 за менување на алинеја 5, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Кенан Хасипи и Ќани Незири поднесоа амандман на член 2 став 2 за додавање

нова алинеја 3 по алинеја 2, по кој Владата не се произнела.

Пратениците Азис Положани, Кенат Адеми, Селвие Салиу, Сафет Незири и Агрон Буџаку, поднесоа амандмани на член 1 став 1 за бришење на алинеите 1, 5 и 6 за додавање нова алинеја 7 по алинеја 6 и за бришење на став 2 и за менување на член 2, по кој Владата не се произнела.

Пратениците Абдулади Вејсели, Блерим Беџети и Сафет Незири поднесоа амандмани на член 1 став 1 за додавање две нови алинеи 7 и 8 по алинеја 6 и на став 2 за додавање нова алинеја 6 по алинеја 5 и на член 2 став 2 за бришење на алинеите 1 и 2, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Роза Топузова Каревска, Андреј Жерновски и Слободан Најдовски поднесоа амандмани на член 1 став 1 за бришење на алинеите 5 и 6; член 1 став 2 за додавање нова алинеја 6 по алинејата 5 и за бришење на член 2, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Рафис Алити, Аднан Јашари, Џевад Адеми, Такир Хани, Зумрете Јакупи, Селвие Салиу и Агрон Буџаку, поднесоа амандмани за додавање нов член 1-а по членот 1 и на член 2 став 2 за бришење на алинеја 2, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Рафис Алити, Фазли Велиу, Асан Јашари, Џевад Адеми, Такир Хани, Зумрете Јакупи, Селвие Салиу, Агрон Буџаку и Ајше Селмани, поднесоа амандмани на член 1 став 1 за додавање нова алинеја 3 по алинеја 2 и на член 1 став 1 за додавање нова алинеја 6 по алинеја 5, по кои Владата не се произнела.

Пратениците Валентина Божиновска, Марјан Додовски и Весна Јаневска поднесоа амандмани на член 1 став 1 алинеја 5; член 1 став 2 за менување на алинеја 1; член 1 став 2 алинеја 2; член 1 став 2 алинеја 3; член 2 став 1 алинеја 1 и на член 2 став 2 за менување на алинеја 5, по кои Владата не се произнела.

Пратеникот Шабан Селиу поднесе амандмани на член 1 став 2 за додавање нова алинеја пред алинеја 3 и член 2 став 2 за додавање нова алинеја 1 пред алинеја 1, по кои Владата не се произнела.

Пратеникот Неждет Мустафа поднесе амандман на член 1 став 1 за додавање нова алинеја 6 по алинеја 5 по кој Владата не се произнела.

Пратениците Рафис Алити, Аднан Јашари, Такир Хани и Ајше Селмани, поднесоа амандмани на член 2 став 2 за додавање нови алинеи, по кои Владата не се произнела.

Предлагам тука да започнеме со паузата и во 14,54 часот еден час да продолжиме со седницата.

Пауза за ручек.

(Пауза од 13,54 часот)

(По паузата седницата продолжи со работа во 15,25 часот)

Бесим Догани: Продолжуваме со седницата.

Ги молам пратениците да седнат на своите места.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 за бришење на алинеите 1, 5 и 6 за додавање нова алинеја 7 по алинеја 6 и за бришење на став 2, поднесен од пратениците Азис Положани, Џевад Адеми, Селвие Салиу, Сафет Незири и Агрон Буџаку.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Љупче Мешков: Амандманот не се прифаќа.

Бесим Догани: Владата не го прифаќа амандманот.

Има збор пратеникот Азис Положани.

Азис Положани: Бидејќи не успеавме да се разбереме за процедурата околу оваа точка на дневниот ред истата да се одвива во две фази и да се направи поширок простор Предлог законот да се збогати и да биде поприфатлив за сите и на овој начин да се создаде едно општо убедување овој предлог да биде прифатлив за сите, како што реков во мојата почетна расправа, и не само да се изгласа во Парламентот туку и од сите да се почитува и сите да празнуваме. Мислам дека имаме потреба од еден таков пристап и за едно такво рефлектирање и на Македонија и како заедници тука и имаме потреба од една порака до Европа дека тоа ние што го правиме е искрено и се заснова врз потребата од меѓусебно почитување и вреднување на минатата историја и празнување на манифестациите на заеднички начин, со искрен пристап кој се заснива на концептот за една заедничка држава на сите оние кои живеат во Република Македонија. Бидејќи не ни се укажа ваква прилика, Владата и парламентарното мнозинство, секако со гласање, одлучи да не отвори расправа или пак можност за посуштествени придонеси и со тоа да се соочаа и другите асоцијации, а не само Парламентот односно пратениците, затоа што на крајот на краиштата тоа навистина е предлог кој е од јавен карактер, не само политички и кој ги тангира сегментите каде, не секогаш праведното и прецизно аргументирање може да се најдат тука, туку треба да се отвори поширок простор. Како и да е оваа одлука на парламентарното мнозинство е одлука за која ми е жал што се оди со еден таков пристап и се испушта приликата за еден подобар и поаргументиран закон. Ке настојуваме овој недостаток или овој пристап на парламентарното мнозинство, на дополнителен начин да го дополните законот, да го аргументираме и во оваа фаза, во оваа форма, колку што е можно и со нашите придонеси да предложиме или пак да усвоиме еден закон кој е или ќе биде закон кој ќе се почитува и ќе се празнува од сите.

Земајќи го во предвид и тоа што го кажав на почетокот од расправата во однос на проценката на Предлог законот и потребата од донесување на истиот каде кажав неколку начела врз кои го засновав моето мислење. Со овој амандман кој е предложен од моја страна и другите колеги од

парламентарната група на коалицијата ДУИ-ПДП, се обидуваме врз основа на тие критериуми да дадеме или да дадам еден предлог кој говори за нашиот аспект на гледишта или пак нашето мислење за тоа кои се тие принципи врз основа на кои овде се елаборираше многу кои јас ги претставив во текот на мојата расправа и кои ќе можеа да бидат одбранливи, добро аргументирани и секако прифатливи за сите, притоа земајќи ја предвид и потребата за прифаќање од сите.

Сигурно предлогот не е идеален и не може да биде идеален ако наеднаш се предлагаат двете фази. Јас го прифаќам фактот дека предлозите тука можат да имаат недостатоци и пропусти, јас ќе се обидам тоа да го објаснам, меѓутоа е мотивиран од еден одјективен пристап со намера или желба навистина да ги празнуваме празниците кои можат да се аргументираат и можат да се прифатат од сите. Тоа што е надвор од ова начело за кое јас говорев во дебатата што ја имавме по законот, се два елемента.

Првиот елемент е тоа што јас го кажав дека не мислам празниците да се мерат со неработни или пак работни денови. Значи списокот на празници треба да биде еднодимензионален, од еден аспект и тоа културолошки, политички, историски и културното наследство итн и прашања кои се во однос на образложението што го дава Министерството за култура и политичката димензија затоа што имаме и државни празници. Јас тука всушност не се придржувам на тоа, туку имам пристап каков што има и законот за некои празници кои се со работни денови и празници кои се со неработни денови. Пропустот е таков што не ни се даде можност овие предлози да бидат и поквалитетни. Јас го знам пропустот што го има предлогот, што е и во духот на законот што се предлага и е во спротивност со тоа што го кажав во мојата расправа.

Вториот недостаток на овој закон е фактот што не сме предложиле празници кои ќе ги празнуваат или манифестираат и другите заедници, освен македонската заедница и албанската меѓутоа и другите заедници кои живеат тука и кои исто така, имаат право да направат такво нешто. Затоа, доколку за овие два елемента Владата има поинакво мислење и на овој Предлог закон му се додаваат и празници кои се во форма на владините амандмани, или пак во форма на предлози од пратениците, или пак претставниците од другите заедници, ќе се придодат на законот. Јас во начело немам ништо против. Напротив јас мислам дека тоа збогатување ќе биде во функција на посоодветно претставување на листата на празници и ќе ја изразеше културната реалност во Македонија.

Сега дозволете на кратко да објаснам која е разликата, бидејќи овде не се говори за предлог колку да се тргне оваа или онаа дата во тоа што ние предлагаме, туку начелната разлика меѓу предлогот што го дава Владата и предлогот што ние го поднесуваме преку овој амандман, затоа што, како што реков, предлогот на Владата

навистина е тешко да се аргументира врз основа на некое начело, ниту пак се раководи од начелото на првичното промовирање на државните празници и тие да имаат посоодветно третирање, ниту пак се раководи од начелото на заокружување, или пак на третирање во една форма, на празниците со културолошка основа, било да се тие верски, граѓански или пак и пагански, не е ниту врз основа на поделбата на празниците како позначајни или помалку значајни, во зависност од нивната историска тежина. Значи не гледаме такви начела кои ќе можат полесно да се одбранат. Јас инсистирам на тие начела затоа што мислам дека тие се одржливи, можат да се аргументираат.

Предлог законот, всушност амандманот, или двата амандмани што сме ги предложиле ние се токму во однос на тоа прашање, негово уредување или пристап кон празниците кои се во однос на ова начело. Значи државните празници да ги поделиме во една посебна група и да се нарекуваат државни празници, а кои ќе ги празнуваме сите ние. Тоа се тие празници кои, без сомнение се врз основа на Уставот, конститутивна база, или пак градење на оваа држава или општество уште во првата фаза односно 2 Август 1903 година и другиот 2 Август 1944 година, со АСНОМ, со почетокот на Антифашистичката војна како што е 11 Октомври и продолжување или пак надградба на пат кон независна Македонија чија основа е референдумот, според Предлог законот. Меѓутоа, истовремено земајќи го предвид ова начело и овој принцип, меѓутоа и било кој да е принцип врз основа на кој Владата би предложила еден таков закон, мислам дека неправедно е без никаков аргумент, Владата во својот предлог и сега ние тоа што го надополнуваме е тоа што во оваа група на празници го додаваме 13 август како ден на потпишување на Охридскиот рамковен договор. Било кој аргумент да го земете вие, врз основа на овие први принципи, да не навлегуваме во културолошките празници кои сте ги ставиле како државни празници, меѓутоа врз основа на овие празници, навистина нема никаков аргумент да се спори овој факт дека 13 август или потпишувањето на Охридскиот рамковен договор е една надградба на уставниот и правниот систем и политичкиот систем на оваа држава врз основа на кој оваа држава дејствува и чекори кон Европската унија и НАТО. Дозволете, можеби единствениот документ кој е потпишан врз една консензуална основа, на сите заедници и посебно на двете поголеми заедници, на македонската и албанската заедница, сега веќе во сила и практично се практикува во сите институции. Не прифаќањето на овој датум како документ, што е единствениот потпишан, консензуално, од сите, е порака која не е добра како кон нас самите, така и кон меѓународниот фактор и идните генерации. Не треба да се испушти оваа прилика, во овој момент, во определувањето на денот на празниците, да се пушти една содржинска порака, документот кој

беше потпишан со волја на двете страни, беше прифатен и од другите, со гласањето на уставните амандмани, како основа или база врз основа на која се гради европска Македонија, да не се прифати од сите. Доколку тоа не се случи, верувајте дека пораката не е добра и дека одбивањето на документот кој е заеднички потпишан за една заедничка држава, има порака за која не би сакал да говорам повеќе затоа што веќе е и јасна штетата што може да се направи од една таква погрешна порака.

Значи првиот амандман е во однос на тоа, во датумите на државните празници кои се предложени, како што се 24 Мај Денот на Свети Кирил и Методиј, како ден на сесловенските просветители, 2 Август, Ден на републиката, 8 Септември, Ден на независноста, 11 Октомври, Ден на народното востание, 23 октомври, Ден на македонската револуционерна борба, врз основа на ВМРО и 8 декември Свети Климент Охридски.

И во еден дополнителен пасус каде што се додаваат како не државни празници, туку празници на Република Македонија се: 1 Јануари-Нова година, Божик, првиот ден на Божик, Велигден, вториот ден на Велигден, 1 Мај, Ден на трудот и Рамазан Бајрам првиот ден на Рамазан Бајрам, како ден на исламската вероисповест.

Наместо овие, како што реков нема принципи, нема за што тука да се државни празници со политичка димензија и уставна димензија и празниците кои имаат културолошка димензија, јас предлагам членот 1 да има 4 датуми и тоа: 2 Август, 11 Октомври, 8 Септември и во континуитет 13 август, како празници врз основа на кои е конституирањето на оваа држава и основа која се надградилa и врз основа на која Република Македонија го продолжила својот развој. Тука не верувам дека има потреба да се кажуваат други аргументи.

Член 2, празници кои имаат културолошка димензија, меѓутоа кои треба да се празнуваат во Република Македонија за што јас не сум против, се друга група според нашиот амандман и сум ги ставил во член 2 каде фактички се сите тие кои не се тука и ја немаат таа тежина на државен карактер, меѓутоа ќе се празнуваат во Република Македонија и тие, според нашиот амандман, се: 1 Јануари-Нова година, како универзален дел на промена на годините, 1 Мај како Ден на трудот за кој ден исто така нема никакво спорење, 24 Мај како ден на Свети Кирил и Методиј, ден со универзална и културолошка димензија за сите, потоа првиот ден на Божик кој треба да биде така како што е, верски ден, потоа вториот ден на Велигден, како што е и предложено, Рамазан Бајрам, затоа што како што реков нема начело за поделба, се исти како што се Божик и Велигден, според верската и традиционалната тежина на верниците, исто така и двата рамазани се исти, тешко е да се поделат. Тука сме го ставиле и католички Божик, како порака до Европа, бидејќи сме одлучиле да не работиме многу денови и ништо нема да наруши уште еден ден кој што е не само во функција на прифаќање на

Грегоријанскиот на сметање на црковните празници кој е деликатен аспект и кој е поврзан и со волјата на црквата, што потполно го почитувам и го прифаќам како таков аргумент дека треба пополека и со едно поинакво начело на пристап затоа што не се работи само за Божик, туку врз основа на пораката до Европа дека тоа има една универзална димензија затоа што не го манифестира тоа само Западната црква, туку го манифестираат и луѓето и владите и цивилното општество на Запад и ние тука како држава која тежнее кон една европска интеграција, мислам дека ќе беше добро да се манифестира и денот на католичкиот Божик, како една порака, без да се навлегува во таа димензија на приспособување на календарите, на православниот и католичкиот кои се врз основа на два принципи кои тука беа елаборирани и вие ги знаете малку подобро од мене. Секако и 24 Мај, бидејќи е ден на сесловенските просветители, меѓутоа кои и тука дале свој придонес за Македонија, оттука почнува таа работа. И јас не гледам никаква причина една таква манифестација, една таква порака иста, една друга активност како што е денот на албанската азбука, конгресот во Битола, да не биде од ист карактер затоа што ја има истата мотивација, ја има истата порака, истото значење, просветителско, како и другите и меѓусебната почин во оваа димензија, мислам дека ни служи на сите нас, и служи и на државата Република Македонија. Тоа е групата на празници кои се шест и се државни празници, меѓутоа со културолошка димензија и со потекло не само од државен аспект, кои треба да се третираат во оваа форма.

Третата група за која јас се согласувам дека има добиено најобјективна форма, форма на најдобра волја на изнаоѓање на консензус каде се ставени празниците кои треба да ги празнуваат тие кои ги чувствуваат истите. Ние немаме право некому да му забраниме да не го чувствува некој празник или датум, така како што го чувствува. Меѓутоа, секако, тоа да биде дел од таа заедница, дел од тие верници и тоа да го направат на соодветен начин, без навлегување во тоа дали треба да биде празник со неработен ден или пак празник со работен ден, каде е ставен 23 октомври, денот на ВМРО, како почеток на една идеја за Македонија, како Македонска држава на Балканот и 28 ноември, денот на албанското знаме кој исто така датира од пред 500 години и повеќе, од времето кога исто така се роди идејата на самоосвестувањето на Албанците, било како народ, било како нација, подоцна за политичко организирање врз етничка основа, национална основа итн и што се манифестира не како датум на Албанија или само во Албанија, туку кој има универзална димензија затоа што промовирањето на народите или нациите и нивната зрелост и промоцијата на азбуката не само што има тежина за нациите, туку има и универзална димензија.

Така се развивала целата цивилизација и ние тие дати немаме ништо против доколку ги почитуваме и манифестираме и од тоа што го кажав и во мојата прва уводна расправа, и самиот министерот рече дека тука се предложени верски празници и има дилеми за тоа кој е поголем или помал пратеник, затоа што луѓето само собираат на тој ден и прават една манифестација. И врз тој принцип мислам дека и Албанците, и кога се дозволуваше, кога помалку се дозволуваше или пак не се дозволуваше 28 ноември се доживуваше како внатрешен празник наш и како таков мислам дека, доколку тие го празнуваат тука, доколку беше во календарот на празници и го празнуваат така како што треба, тоа ќе беше нешто што ќе го збогатеше истото и никого немаше да го оштети. И сега го велам тоа што го кажав уште на почетокот, на ова може да се додадат сигурно и со владини амандмани или пак со амандманите што следат, деновите и на другите заедници како што, јас кога бев министер значи и Парламентот усвои еден таков предлог кога рековме дека деновите на образованието која што секоја заедница ги празнува на традиционален начин, исто така се денови кои што во образовниот систем, значи во училиштата, исто така се празнуваат на различни начини, без да се објават како неработни денови. Ниту за Охридскиот договор, ниту за 7 март, ниту за Свети Сава и други денови кои исто така имаат тежина за соодветната заедница.

Јас немам ништо против што сме ги ставиле Свети Кирил и Методиј и сите овие други празници, опфаќајќи ги тука и деновите на другите заедници. Бидејќи се прави ова, сигурно треба да се направи и за 7 март, традиционалниот ден на празнувањето на соодветната заедница. И што во својата заедница тоа е етаблирано. И било кој да е ден, исто така треба од Законот за образование, во основно и во средно образование каде што постои во таа форма во која што постои, 2003-2004 година и се манифестира така како што се манифестира сега, бидејќи е прилика на отворање на Законот за празници и треба сите тие, секоја заедница да ги празнува, без да се инсистира тие да бидат неработни денови, туку само да бидат во листата на празници, за кои што всушност се отвори сега дебата и овој принцип треба да се збогати во оваа прилика. Мислам дека со едно рефлектирање на парламентарното мнозинство и на сите оние кои што од овој предлог и од другите предлози, затоа што ќе има и други предлози за други дати, парламентарното мнозинство доколку рефлектира на позитивен начин и ги сфати нашите сугестии како добронамерни функција на заедничко чувствување на тоа што секој од нас го почитува, мислам дека ќе беше добро и за законот и тој ќе се збогатеше и ќе беше нешто што ќе пуштеше порака и кон Европската унија и меѓународната заедница и кон нас, затоа што ние, базата или основата за еден заеднички живот во оваа држава го засноваме врз

почитување, кое што всушност се рефлектира и во празнувањето на заедничките дати, кој што всушност, ги имаме со нашето заедничко гласање во овој законодавен дом. Благодарам.

Бесим Догани: Има збор пратеникот Ајше Селмани. Повелете.

Ајше Селмани: Ви благодарам. Почитувани пратеници со доаѓањето на новите амандмани од страна на Владата, како што беа на пример 27 јануари, Свети Сава за претставниците на српската заедница, 8 април национален ден на Ромите и 28 септември меѓународен ден на Бошњациите, јасно изгледа посредството на Охридскиот договор, каде се вели дека сите етникуми кои живеат во Македонија да се почитуваат добивајќи го нивното право и славејќи ги и празнувајќи ги нивните празници. Мило ми е што ова се случува за прв пат во мултиетничка Македонија, благодареејќи на Охридскиот рамковен договор. Но се поставува прашањето зошто се запоставува овој датум и зошто не сака Владата да го има на листата на празници во Република Македонија. Да ви ја кажам вистината, очекував по овие измени во овој закон, овој наш амандман да се прифати, запечатувајќи го разумот да се прифатат овие дати кои ги предложи Владата. Не гледам попатно да се постапи само во сенка на Охридскиот договор, оспорувајќи го неговото постоење. Бидејќи нашиот предлог е овој закон да оди во две фази, што не се прифати, тогаш би било добро, најмалку овој амандман да биде дел од овој закон за празници. Се создава впечаток во овој Парламент дека ние не се почитуваме, иако се трудиме да интервенираме со наши амандмани, сакајќи да помогнеме во направените грешки од страна на Владата, и никој од овие амандмани не се прифаќаат. Додека на другите им се овозможува без да предложат и поднесат амандмани. Ова се врши само за да се обезбеди Бадинтеровото мнозинство, како нешто што го нема ова парламентарно мнозинство.

Сакам да ми одговори министерот Мешков, зошто се настојува да се оспори 13 август, кога сите знаеме сакале или не овој договор се случил и каде ја гледа Владата неговата ништавност, што е толку глува за ова прашање. Зошто се трудат да ја изгубат вредноста на овој договор, посредници на овој договор да е и меѓународниот фактор. Зошто сами не предвидовте како изготвувач на овој закон за празници, како што го направивте со амандманите кои ни ги поднесовте денес, кои се пред нас. Јас не сакам лошо да ме разберете мои колеги пратеници, кои припаѓаат на другите заедници, бидејќи немам ништо против нивните денови. Мило ми е, реков и на почетокот дека на крајот тие успеаја да се чувствуваат како дел од оваа држава. Јас лично им честитам. Но, целта на мојот револт е за тоа, зошто се труди Владата да ја оспори тежината на 25% Албанци кои живеат во Република Македонија, истовремено, нивните празници да не ги претстават на соодветен начин. Се слушна во текот на многуте

дискусии, во текот на овие шест седум дена за овој закон дека празниците на другите држави, не треба да бидат дел од празниците на Република Македонија. Но, ве молам почитувани пратеници, 13 август, не е ден одбележан во Албанија, ниту на Косово, ниту на друго место. Но, самото име на овој Рамковен договор значи дека се случило во Охрид и колку што знам јас Охрид е во Македонија. Ви благодарам.

Бесим Догани: Има збор пратеникот Сафет Незири.

Сафет Незири: Благодарам. Што се однесува до овој амандман овде каде се зборува за 13 август, сигурно пратениците ги имаат пред себе и другите амандмани, каде што ќе се соочиме повторно со иста интервенција на амандманите што имаат значење за сите граѓани на Република Македонија.

Мислам дека за да се прикаже една зрелост, за да се покаже едно оствестување, пред се човечко оствестување и на соживотот и на содејствувањето во Република Македонија на сите нејзини граѓани, посебно на двете најголеми етникуми, македонската и албанската, секогаш треба тој едентитет кој што е мнозинство во една земја, или во една држава да има предвид за да води кон добро, за развивање на процеси и за хомогенизација на сите односи во општеството и тие да бидат добри, во конкретниот случај тоа е парламентарното мнозинство и делот на македонскиот етникум во Република Македонија. Ние треба да бидеме реални во оваа област на дејствување. Треба да бидеме реални, затоа што всушност, до 2001 година сме разговарале и сме живееле во една Република Македонија ви за ви 2001 година и наваму. Факт е дека 2001 година и наваму, сакале или не ние слободно можеме да го наречеме тоа дека се работи за една нова Македонија. Не дека јас сакам да и дадам име нова Македонија, туку се говори за една сосема поинаква реалност. Бидејќи се говори за една сосема поинаква реалност, јас сакам да говорам за позитивни човечки и политички вредности и позитивни вредности од аспект на консензусот меѓуграѓанскиот, меѓуетничкиот и меѓуверскиот консензус во Република Македонија. Мислам дека овој датум кој е исклучително значителен, тоа е 13 август од 2001 година, тоа е датум кој што историски можеби траеше еден долг период. Од историчарите и од научниците спорејќи ја реалноста на Револуционерната македонска организација, меѓутоа, сега е дојден моментот една парламентарна група или една политичка структура да предложи еден Предлог закон, каде што таму е предвиден и 23 октомври. Истото ќе се случи доколку не се усвои и 13 август. Меѓутоа, тоа сигурно ќе биде прашање на време, прашање на волја, прашање на политичко убедување, прашање на човечко убедување, дека 13 август во Република Македонија е реален датум, е фактички датум, е датум кој што знаеше во исклучително антагонистички околности, да ги соедини сите граѓани во Република Македонија во насока на градење на Република Македонија

врз исти основи, врз рамноправни основи, врз основа на тоа што се нарекува навистина, интеграција на Република Македонија во Европска унија, интеграција на Република Македонија во НАТО структурите и во другите маѓународни структури. Ние сме оние кои што треба да покажат еднаш засекогаш е една готовност во таа насока, е една политичка зрелост, дека едно такво нешто доколку ние го направиме сега, историјата ќе пишува поинаку за нас. Една политичка структура која што ја раководи Владата, едно парламентарно мнозинство кое што кулминира во Парламентот, една политичка опозициона структура која што дејствува во Собранието на Република Македонија и надвор од Собранието, доколку се усвои овој амандман јас мислам дека нема да бидеме точка на напад на никој, ниту на научниците, ниту на политичарите, туку секако, ќе бидеме во правец на тоа дека знаевме и знаеме да ги надминеме тесните политички партиски интереси и да се надминат сите национални интереси, дека само на овој начин се знае Република Македонија може да оди напред.

Јас би апелирал, навистина овој дел, 13-ти Август не е само датум на албанската историја во Република Македонија, туку е датум на историјата на македонскиот народ во Македонија и на сите граѓани кои што живеат во Република Македонија. Единствената форма и методологија која што оди напред е да не се оспори правото, да не се оспорат значајните историски датуми, посебно, на модерната, современата историја на Република Македонија.

Што се однесува на другиот дел, предложен во овој амандман, мислам дека денот на знамето се празнува како празник на Република Македонија треба да се прифати како таков и треба да се анализира добро, затоа што нема да се направи никаква грешка, затоа што 28-ми ноември не се работи за основање на албанската држава, туку се работи за 28-ми ноември, ден на веењето на знамето на племето на Кастриотите.

Бесим Догани: Ова што зборувате сега е друг амандман, што сте го дале вие самите.

Сафет Незири: Грешите, јас преферирам, доколку имате можност да зедмете и да јас прочитате другата страна на амандманот.

Бесим Догани: Или сакате сега да го користите правото.

Сафет Незири: Во ред, тогаш ќе се вратам. Сакам јас да продолжам по првиот дел. Значи, јас мислам дека навистина, треба 13-ти август да го имаме предвид и навистина, да биде прифатлив за сите граѓани на Република Македонија. Јас апелирам до сите пратеници од парламентарното мнозинство и од делот на опозицијата овој мој амандман да се прифати. Благодарам.

Бесим Догани: Има збор пратеникот Аднан Јашари.

Аднан Јашари: Ви благодарам господине потпретседателе. Иако не сум предлагач на овој

амандман, нормално дека ќе го поддржам овој амандман, додека во оваа прилика сакам да нагласам дека амандманот има еден таков карактер, преку кој се предлага 13-ти август да влезе во рамките на тие кои се сметаат како државни празници. Ова го имаат предложено и други пратеници и во оваа прилика би нагласил неколку од аргументите зошто ценам и зошто мојата оценка е дека би било добро овој датум 13-ти август да биде државен празник.

Мојата оценка е дека преку потпишувањето на Охридскиот рамковен договор сите знаеме дека се измени највисокиот правен акт, значи Уставот на Република Македонија. Со промената на Уставот на Република Македонија, односно со носењето на неколку уставни амандмани сакале или не сакале се измени и концептот на државата. Од 13-ти август со носењето на уставните измени, Македонија дефинитивно стана држава која почива врз таканаречените мултиетнички начела. Значи, Македонија е мултиетничка држава.

Второ, Македонија е демократија со консензуална демократија.

Трето, Македонија од една најцентрализирана држава во Европа, стана една држава со децентрализирана демократија. Овие се факти кои ние пратениците велеме дека се правно уредени. Има амандмани и има законски одредби преку кои е направена операционализација на овие начела. Овие факти, почитувани пратеници и учесници се нагласени во моментот на носењето на овие уставни измени. Во таа Декларација пред тогашните пратеници од бившиот претседател Борис Трајковски, кој меѓу другото, овде ја имам неговата Декларација, кој меѓу другото го потврдува ова што јас го кажав. На едно место би го цитирал, каде вели вака: "Овие измени во своето значење ќе имаат ефект врз иднината во нашата земја на сите нејзини граѓани, а посебно врз иднината на нашите деца".

Понатаму, продолжува нагласувајќи дека: "Врз основа на овие измени, во оваа насока им се даде шанса не само на мирот и стабилноста, туку и кон зачувување на државата". Има и други места кои може да ги цитирам и каде може да се аргументираат начелата врз кои почива концептот изменет на Македонија. Благодарам.

Бесим Догани: Има збор господинот Агрон Буцаку. Повелете.

Агрон Буцаку: Благодарам господине потпретседателе, почитувани колеги. Мислам дека и вие во оваа реплика господине Догани дека првите јавувања, бидејќи овие два амандмана кои што ги елаборираше колегата Азиз Положани и продолжи колегата Сафет Низири, се во однос на еден концепт, додека од формалната страна на дискусиите.

Вие со право забележавте дека сега според Деловникот и според начинот на дискутирање во однос на амандманите, сега расправаме за првиот амандман кој е во однос на првиот член став 1 алинеја во однос на Предлогот во концепт

кој се дополнува во амандманот 2 за тоа кои се државни празници. Во рамките на расправата по овој амандман се говори во членот 1 да се додаде 13 август. За да биде појасно на колегите на кои сигурно им е јасно, но и за јавноста дека предлагачите на овој амандман предлагаат 13 август да се празнува како државен празник, како ден на потпишување на Охридскиот рамковен договор. Тука имаме едно објаснување, а што се однесува до концептот на државните празници, деновите кои ги елаборира господинот Положани е и овој амандман затоа што предлагаме да се бришат алинеите 1, 5 и 6, се работи за 24 мај, 23 октомври, 8 септември всушност 8 декември. Во рамките на новиот концепт на новата држава на Република Македонија што треба да се нагласи за тие кои ја читаат историјата и ја толкуваат така како што им се допаѓа или кои според структурата на државата ги земаат тие примери кои им се допаѓаат.

Јас би нагласил еден елемент кој го познавам добро, кој е факт за еволуирање на една држава современа, демократска, држава која е во срцето на Европа, држава која е основач на Европската Унија, основач на НАТО каде се наоѓаат седиштата на овие две институции. Се работи за Белгија и Брисел како главен град. Од овој аспект еволуирањето на државата, бидејќи Белгија има историја од 1830 година кога е основана како држава последните 20 години успеала 4 пати да го менува Уставот за да се приспособи на новата реалност на демократскиот развој и етничките заедници кои живеат во Белгија.

Нагласувајќи го фактот, се извинувам господине Догани, мислам дека сум во рамките на државотворноста, не излегувам од темата, зајакнувањето на белгиската држава одела од аспект на еволуирање на правата на човекот и рамноправноста и во правец на постигнување на еден стадиум на развој, содржински и демократски, но во исто време и на функционалноста на државата која во себе има три главни етнички заедници. Од 1830 година кога и покрај фактот што денеска 40% од белгиското население се франкофони, а 60% се т.н. холанѓани или кои говорат холандски. До средината на дваесетиот век доминирале франкофоните и за да се достигне рамноправност, како што реков, 4 пати беше менуван Уставот на белгиската држава.

Посебноста на белгиската држава е што државниот систем е федеративен систем. Еден од главните елементи за кои историски Албанците се обвинувани на територијата на поранешна Југославија и сега во независна Македонија е што Албанците треба да останат надвор од системот, не ги уживаат иако како население беа во поранешна Југославија трето по број население, сепак не ги уживаат истите права како што ги уживаат другите народи во Југославија. Според некоја мистификација дека доколку Косово станеше република, републиките ќе имаат право на одвојување од федерацијата.

Овој аргумент беше основа за дискриминација на Албанците во поранешна Југославија. Да не се потсетуваме и на заедничката историја во Кралството на Србите, Хрватите и Словенците каде Македонците беа во иста позиција помеѓу Версајскиот договор и свртувањето на Југославија кога ние не бевме државотворни ниту Албанците ниту Македонците во Југославија пред Втората светска војна.

Зборот ми е дека стравот на Југословенската федерација, мистификацијата за не давање на права на Албанците беше стравот од сепаратизмот. Со растурањето на Југославија и со референдумот за осамостојување на Македонија од инерцијата на тоа што Албанците, бидејќи 80-те години Македонија беше лабораторија за газење на правата на Албанците во времето на Милошевиќ кога беше забрането средното училиште на албански јазик и заради таа инерција Албанците не учествуваа на референдумот. Претставниците на Албанците во овој Парламент во првиот повеќе партиски Парламент не го поддржаа Уставот на независна Република Македонија. Тој Устав од изготвувачите беше замислен погрешно од аспект на етноцентризам и централизам што од една страна го разбираам, но не се оправдува. Да се нагласи дека единствен носител на суверенитетот на новата независна Република Македонија беа Македонците. . .

Бесим Догани: Се е во ред додека се вратите во контекст на амандманот што сте го приложиле. Инаку, за ова би можеле да разговарате по претрес по текстот на Предлогот на законот. Би ве замолил да се вратите на амандманот.

Агрон Буџаку: Благодарам, јас настојувам да бидам во темата од аспект на државотворноста. Доколку 13 август ги прави сите заедници да бидат дел од оваа држава зошто 13 август кога се потпиша Охридскиот договор треба да биде државен празник, затоа што е во континуитет на 2 август 1903 година со сите прокламации од 1948 година од Комунистичката партија за една рамноправност која би продолжила во тогашната нова Југославија, тоа не се оствари и ние и јас лично го велама тука сосема отворено до 2001 година кога ме прашуваа за мислење што сум, јас велам дека сум Албанец, тоа кога ме прашуваа на запад. Меѓутоа, на запад тоа е концептот на државата од која потекнуваш и за нив беше несфатливо додека со Охридскиот договор и со тоа што сме се определиле да градиме заедно јас сум Албанец од Република Македонија така како што Фламанецот е Белгиец од фламанско потекло од Белгија.

Значи, на 13 август се зајакнува, се стабилизира една нова држава која задолжително поради историските околности тоа е факт и до ден денес се спори од соседите. Доколку нема заедничка волја на сите сите заедници посебно на двете поголеми заедници кои со Уставот и со Охридскиот договор се класификуваат и доколку нема заедничка волја, а оваа заедничка волја за државотворноста и зачувување на државата на

Република Македонија тоа е 13 август, тогаш сите сериозни аналитичари кои се занимаваат со Балкан секогаш ќе ја третираат Македонија како слаба држава, како кршлива држава, неодржлива и сите соседи од север, исток, југ ќе имаат аргументи да спорат така како што спорат јазик, автокефалност на црквата и опстојувањето.

Доколку господине Мешков на некој лесен начин, лежерен начин без аргументи не прифатите еден ваков амандман, тоа е моја задача и наша задача, почитувани колеги пратеници, на јавноста да и дадеме до знаење дека не е тоа што се пропагира од противниците што беше кажано од една пратеничка значи од противниците на Рамковниот договор дека Охридскиот договор и рамноправноста не е опасност за Македонија. Опасност за Македонија е непочитувањето на Охридскиот договор и неодбележувањето на празникот на денот на потпишувањето на Рамковниот договор.

Доколку ВМРО-ДПМНЕ во овој случај предлага ден кој, според моите информации, идејата била за обединување на цела Македонија, а тука се подразбира Егејска Македонија и Пиринска Македонија, тогаш каква порака доколку ставиме таква идеја во државни празници, а не ставаме во државен празник еден ден кој токму ја зајакнува Македонија со прифаќање на потписниците на Договорот со тоа што тие го прифаќаат унитарниот карактер на државата значи се елиминира стравот од сецесионизмот, сепаратизмот со овој договор и се цементира, бидејќи иднината на сите е во обединета Европа и доколку сите, почнувајќи од една апсурдност но и предлогот на другиот амандман што го елаборираше господинот Положани е таков, никој не го спори 23 октомври, меѓутоа, доколку 23 октомври е државотворен датум во смисла на државни празници каква порака ќе дадеме на Бугарите и на Грците. ВМРО кажа дека идниот конгрес ќе го држи во Солун. Сега, осовременувањето, еволуцијата, поделбата на ВМРО треба да биде и пратениците од ВМРО треба да излезат и отворено да кажат дали се за концепти од деветнаесетиот век за концепт на етнички држави со одбивањето на 13 август кој говори за мултиетничка држава и со предлогот на 23 октомври или се за чисти етнички држави кои не постојат речиси никаде во светот.

Сето ова е со една цел, со многу јасна порака и не верувам дека има балканец што ќе рече јас не би сакал голема Србија, не верувам дека некој Бугарин да рече дека не би сакал царска Бугарија на цар Симеун или Борис или Сан Стефанскиот Конгрес или не верувам да има Грк, тие се поголеми националисти, кој не би рекол дека не претендира за териториите на сосетските држави. Истото и со ДУИ и други Акбанци би сакале да живеат во една држава, а бидејќи на Балканот нема место за сите етнички држави, концептот е сите граѓани на Балканот така како што е случајот со мнозинството на европските држави освен тие што не сакаат да влезат како што е Швајцарија и Норвешка да живеат во

обединета Европа. Сме нагласиле Албанија ќе биде од Саранда до Стокхолм како што Македонија ќе биде од Солун до Малме.

Значи, Охридскиот договор треба да се празнува и да се одбележи како државен празник затоа што во еволуирањето на идејата за Македонија како држава, за Македонија која има аспирации да се интегрира во НАТО и Европската Унија треба јасно овој Парламент, доколку некој од парламентарното мнозинство нема желба да го каже тоа, меѓутоа, овој Парламент нема да биде всушност не треба да биде така пратениците да бидат само работи кои ќе ги притискаат копчињата да гласаат за или против, туку да ја користат логиката дека пораката која ќе се даде до НАТО и Европската Унија и САД и на Меѓународната заедница во целина дека сите заедно стоиме и сме се определиле за оваа Македонија со тоа што Охридскиот договор не е само така како што се толкува од некои квази аналитичари кои секојдневно излегуваат на телевизија, не е тоа што некому се одзема, а на друг се дава. Охридскиот договор е документ кој е гарантиран од меѓународниот фактор и кој прави демократски стандарди прифатливи во целиот цивилизиран свет, во тој свет каде сакаме да пристапиме, кој договор ја демократизира Македонија и фактички е нагласено од оваа говорница од господинот Оли Рен, од господинот Хавиер Солана и другите и сите повисоку функционери на Европската Унија, договорот е главниот адут на Македонија за интеграција во Европската Унија и во НАТО.

Доколку ние не сме свесни овде во Парламентот за тоа што значи пораката на неприфаќање на празнување на 13 Август, тогаш мислам и ми се зголемува сомнежот дека некој декларативно е за Македонија така како што е во Уставот, се декларира така, меѓутоа вистински работи за спротивното и работи овде да има колку што е многу повеќе проблеми за Македонија да не се интегрира во НАТО и Европската унија, затоа што се знае многу добро дека авторитарните системи, тоталитарните системи и владеачките елити во овие системи можат да прават што сакаат со населението, кое не смее ниту да ја отвори устата, додека Македонија во Европа и НАТО задолжително и во процесот на интеграција и добивање на датум за преговори за интеграција во Европската унија ќе значи дека никој, ниту еден функционер или партија не може да се однесува така како што може да се однесува една партија или еден функционер или еден државен лидер во државите кои што се херметички затворени и во државите во кои никој не сака да соработува со истите. Значи, инсистирањето на одбележувањето на овој датум не е инсистирање како што може да го толкува некој на една партија или едно движење, кое сака да празнува еден датум како датум на победа, туку е датум кој што ги поставува сите граѓани на Република Македонија во исто рамниште со исти обврски и права, затоа што е обврска да кажеш исто така дека ја признаваш оваа држава, ја

прифаќаш таква каква што е со тоа што оваа држава треба да се децентрализира, оваа држава не треба на ниеден начин да ги дискриминира своите граѓани и само во таква држава каква што е предвидена со Охридскиот договор може да одиме напред. Со одбивањето на одбележувањето на празникот мислам дека не се работи за еден датум повеќе или помалку, туку пораката ќе биде многу лоша било за НАТО - значи не очекуваат уште 7 месеци до одлуката дали ќе не повика во 2008 година, било за Европската унија, која во октомври, а деновите поминуваат брзо, ќе го даде мислењето за почетокот на преговорите или за непочнување на истите. Јас не сакам погрешно да ме разберете и затоа постојано нагласувам, но некој погрешно ме толкува дека тука продавам ум говорјки за Европа. Меѓутоа, ова е сериозен проблем и сериозен пристап и се што правиме тука се мониторира и гледа од оние на кои со еден збор сме и го дале тоа право на мониторинг, затоа што ние сме тие што сакаме да се интегрираме во НАТО и Европската унија. Не се НАТО и Европската унија тие што со сила тоа го прават, со сила никој не може да те принуди да правиш нешто, посебно во една суверена држава.

Затоа, апелирам до колку нема разбирање и логика од претставникот на Владата, пратениците во целина да рефлектираат и да го прифатат овој амандман кој што е многу значаен во смисла на покажување политичка зрелост и државотворна, за сите нас што живееме во Република Македонија. Благодарам.

Бесим Догани: Има збор пратеникот Зумрете Јакупи, повелете.

Зумрете Јакупи: Ви благодарам.

Почитувани присутни, почитувани пратеници,

Во подржувањето на овој амандман предложен од неколку пратеници на ДУИ во коалиција со партијата ПДП, јас би сакала да го образложам овој амандман предложен од група пратеници. Ќе ја образложам и потребата за опфаќањето на 13 август како значаен ден во членот 1 наспорти другите празници кои имаат значење во изградбата и развојот на државата, како што се 2 Август - Денот на Републиката, 8 Септември - Ден на независноста на Република Македонија, 11 Октомври - Ден на народното востание и овде да се додаде и 13 Август како значаен ден, Денот на потпишувањето на Охридскиот рамковен договор. Овој ден на потпишувањето на Охридскиот рамковен договор искажува еден консензуален договор на сите заедници во Република Македонија, а посебно на поголемите заедници како што се македонската и албанската заедница. Тоа е неспорно значење за сите граѓани на Република Македонија. Како историско значење исто така има и напредно значење во однос на оваа држава. Овој датум е значаен и заради фактот што со овој ден ја градиме оваа држава, имаме една модерна историја, уставна градба на Република Македонија врз основните начела. Ова е значаен ден во модерната

историја на Република Македонија, затоа што со овој договор Република Македонија се дефинира како мултиетничка држава каде имаме една измена во концептот на Република Македонија со можност за наша евроинтеграција, за што имаме и аспирации на нашата Република. Ви благодарам.

Бесим Догани: Ви благодарам госпоѓо Јакупи.

Има збор пратеникот Хани Тахир, повелете.

Хани Тахир: Почитувани колеги пратеници,

Јас ќе се приклучам во образложението во инкорпорирањето на 13 Август - денот на потпишувањето на Охридскиот рамковен договор во членот 1 од Предлог законот за празниците со што би го оправдал значењето на овој значаен датум за граѓаните на Република Македонија и со самиот факт што еден таков историски датум и еден толку значаен договор со една меѓународна релевантност го има потисот на 4 политички сили, порелевантни сили од тоа време, што значи во денешно време затоа што истите релевантни фактори во 2001 година кои го потпишаа овој договор до ден денес го поседуваат истиот капацитет на релевантна сила во Македонија. Треба да имате предвид и дека Република Македонија дојде до ситуацијата од 2001 година во еден комплетен момент од причина што не ги почитуваше тие витални интереси на албанското население како релевантна заедница, како заедница која имаше многу поголем капацитет од тоа што органите или институциите на државата му нудеа на ова население како граѓански права. Треба да имате предвид дека во првиот Устав на Република Македонија Албанците не го подржамандманот овој Устав и едно население кое е над 25% состав од целиот состав на Републиката, доколку не го прифаќа Уставот, тоа е значаен проблем. Како резултат на непочитувањето на националниот идентитет на нивните права во државата, во Македонија постоеа политички албански сили кои не се согласуваа со статусот што го има Албанците во земјата. Значи непочитувањето на правата, недавањето на заслужениот статус во согласност со капацитетот што го имаа Албанците во Македонија донесе до конфликтот од 2001 година, конфликтот кој беше со голем размер, со можност за ескалирање во граѓанска војна со последици за сите граѓани. Во 2001 година релевантните фактори во земјата со подржувањето и со помош на релевантните сили и нашите меѓународни пријатели, како што се особено САД и Европската унија, ги принудиле релевантните сили и конфликтните сили во земјата да седнат на една маса и да дебатираат за модалитетот на можниот компромис за да оди земјата напред и да чекори кон патот на стабилноста и кон една иднина и интеграција во НАТО и Европската унија.

Зошто сум длабоко убеден во фактот дека овој датум треба да се почитува и треба да биде дел од членот 1 од Предлог законот? Мислам дека еден посебен апел треба да се упати и до

другиот политички субјект, албански политички субјект, кој треба да го види како оправдано и упатно тоа дека овој историски датум чиј печат и потпис го имаме и од овој политички субјект, посебно овој политички субјект е потписник на овој документ со кој Албанците претставуваат или ги реализираат своите права, релативни права во државата. Затоа, јас мислам дека овој историски датум треба да се опфати во членот 1 од причина што опфаќајќи го членот 1, во согласност со еден толку значаен документ како од внатрешниот состав, така и како една меѓународна предност, при што ние би ги почитувале и двата релевантни меѓународни фактора, значи САД и Европската унија, во прв ред ние би ги испочитувале нив за нивниот придонес што го дадоа за да не ескалира состојбата во Македонија до граѓанска војна, Македонија да нема и поопасни сценарија од тоа што го имаше. Значи треба да ги почитуваме нашите почитувани пријатели кои и дадоа можност на земјата да биде постабилна, да има подобра перспектива, да има вистинска ориентација кон Европската унија и НАТО-структурите. Непочитувањето на овој историски датум значи дека ние не го почитуваме нивниот придонес, значи дека ние не го гледаме и државотворниот елемент на Албанците. Така како што нагласи и една пратеничка тука кога рече дека Охридскиот рамковен договор е ништовен, и ова ќе создаде многу проблеми затоа што Албанците секако со еден значаен датум треба да се опфатат во членот 1 од Законот за празници. Доколку не се опфати овој датум, тогаш да поставиме едно прашање: кои историски датум ќе биде релевантен за застапување на Албанците во државотворните празници или датуми. Вистина е дека Албанците на 2 Август се застапени или се идентификуваат со овој историски датум на Република Македонија, меѓутоа, не на она ниво на кое ние мислиме, затоа што во овој временски прериод независно од тоа што Албанците учествуваа во ова востание, независно од тоа што во овој состав на Крушевската Република Албанците беа застапени како во претседателството така во Собранието во 20%, со 20 претставници, значи дека ние не го чувствуваме силно нашето идентификување во оваа Крушевска Република. Меѓутоа, на 13 Август Албанците се идентификуваат потполно, Албанците превземаат врз себе товар на градење на државата и ние бараме овој историски датум да се анализира добро и да бидеме одговорни при одбивањето или да бидеме позитивно одговорни при прифаќањето на овој историски датум како државотворен датум, како датум со вредност на државотворност, затоа што ние ќе се почитуваме себеси, меѓутоа, ќе ги почитуваме и нашите пријатели кои дадоа значителен придонес. Да не забораваме еден факт дека нашите делегации, нашите водачи или почнувајќи од Претседателот на државата, претседателот на Парламентот, или претседателите на парламентарните групи, премиерот, а ние имаме и заменици премиери

кои се директно ангажирани за потполно и целосно имплементирање на Охридскиот рамковен договор. Да не забораваме дека Македонија ја помина фазата на мониторинг и фазата на мониторинг за исполнување на критериумите и стандардите кои се побарани од мониторингот на Европскиот парламент е помината само врз основа на Охридскиот рамковен договор. Доколку ние ја прочитаеме Резолуцијата на европскиот мониторинг ќе видиме дека оваа фаза Македонија ја има помината токму врз основа на Охридскиот рамковен договор и позитивниот пристап кон овој договор. Да не навлегуваме во ова и да го читаме оригиналниот цитат кој постои во овој документ, меѓутоа, секоја делегација што оди во Брисел, во САД или во други земји, секаде добиваме поттик и пофалби бидејќи оваа држава најде сила да надмине една криза, најде сила да постигне компромисно решение или договор и најде сила за да ги урамнотежи или балансира потребите на граѓаните на оваа држава и да даде пример како треба и како може да се решат мултиетничките проблеми во една држава. Малку порано еден пратеник нагласи, во многу кругови постојат концепти на мултиетничка држава, всушност постојат концепти на етнички држави и Балканот посебно е чувствителен на концептот на етнички држави. Доколку не се почитуваме самите себеси и меѓу себе, ние го отвораме патот на концептот на етничките држави. Доколку сакаме да дадеме добар пример дека Македонија како мултиетничка држава со двете основни заедници на постоењето на државата, почитувајќи се себеси и меѓу себе ние даваме добра порака дека може да опстојат и мултиетнички држави и да бидеме пример на Балканот за да ги отфрлиме концептите на етнички држави, затоа што доколку ние дадеме пример за меѓусебна почит и доколку дадеме пример да се почитува малцинството на потребното ниво во согласност со нивните потреби, тогаш секако ќе бидеме модел или според нас ќе важат истите стандарди и во соседните држави, затоа што Македонија е мала држава со резидентно население не повеќе од еден милион и шестоседумсто илјади, со реално население од 2 милиони жители и со национален состав во кој има над 25% Албанци. Тука се поставува една дилема, дали треба Албанците да се застапуваат и опфаќаат во членот 1 кај државните празници или не. Мислам дека Албанците треба да бидат застапени со еден историски датум или пак треба да бидат застапени во членот 1 каде ќе го почувствуваат својот идентитет како државотворен народ, затоа што чувствувајќи се рамноправно, со тоа што ќе бидат дел од овој член, ние ќе се чувствуваме себеси како одговорни да придонесуваме кон стабилноста на државата, да ја ориентираме државата кон евроатланските структури, кон Европската унија и заедно можеме да градиме стандарди кои ќе бидат пример за мултиетничките држави, ќе бидат пример за решавање на мултиетничките проблеми и во другите држави, така како што не земаат за

пример денес разните држави или пак нашите меѓународни пријатели.

Јас ќе завршам со еден апел дека немаме подобар датум, немаме позначаен датум каде сите заедно ќе го почувствуваме нашиот идентитет, каде сите заедно ќе се поврземе со еден историски датум за градење на една држава во Македонија, на Балканот и во насока на ориентација кон Европа и Европската унија.

Иван Анастасовски: Збор има пратеник, господин Алити Рафис, повелете.

Рафис Алити: Благодарам.

Навистина, според аргументите што ги искажаа пратениците и ги изнесоа пред нас е излишно да се говори. Но, како и да е, бидејќи се јавив за збор, ќе говорам за овој поднесен амандман што го поднесоа пратениците од коалицијата ДУИ и ПДП, го ставајќи за расправа.

Навистина, мнозинството треба да покаже политичко чувство или сенс да направи споредба помеѓу Законот или измените во законот за празници што е предложен од страна на Владата и меѓу овој амандман што го предложи група пратеници од ДУИ и ПДП. Ова го велам затоа што овој амандман е закон сам за себе. Не е само амандман, бидејќи не претендирам да кажам дека е совршен, дека ги уредува сите работи или на сите празници им го наоѓа своето место, каде што треба. Но, меѓу амандманите ова е еден од подобрите, би рекол најквалитетен, дури и поквалитетен од самите измени на Законот што се предлагаат.

Само да се види историскиот аспект, државотворноста на Република Македонија, ќе видите дека предлагачите на овој амандман мислеле и добро смислиле за да ги изнајдат сите мостови на обединување на сите заедници на Република Македонија, сите датуми со кои што се идентификуваме, ние како граѓани на Република Македонија.

Не случајно сме се определиле за овие датуми, предложени со амандманот: 2 Август, 8 Септември, 11 Октомври и другите.

Велам дека навистина се работи за еден добар редослед на празници. Не велам дека нема место и за некој друг датум да биде воведен во овие државни празници, но се работи за една коректна понуда да пратениците од мнозинството навистина, граѓаните на Република Македонија, тие неработни денови да не ги чувствуваат како неработни денови, туку да ги чувствуваат како празнични денови.

После ова се предлага и другиот дел на празниците, неработни денови, во овој амандман, каде што јасно, предлагачот, не случајно вели: празници на Република Македонија се и ги набројува 1 Јануари, 1 Мај, 24 Мај, првиот ден на Божиќ, вториот ден на Велигден, Рамазан Бајрам, Курбан Бајрам, и останатите што се тука наведени.

Повторно велам, не случајно е предложен овој амандман за да се даде една коректна понуда.

Пратениците претходно говореа за Охридскиот рамковен договор. Договор што има посебно значење. Еве, ќе го кажам ова, не само за сите граѓани на Република Македонија, но секако има посебно значење и за оние кои биле на првата или втората линија од конфликтот во 2001 година. Без оглед кој од која страна бил во текот на тој конфликт. Сигурно дека и оние кои биле од другата страна или не биле од страна на ОНА ги поврзува 2001 година. Тие и сите други граѓани, со еден договор, кој спречи една граѓанска војна, само што не отпочнала во Република Македонија, за тоа дека секој странски дипломат кој бил во Република Македонија, но ни се обратил во ова Собрание, нивните пораки биле сосема јасни. Мислам дека патот на НАТО и Европска унија поминува преку Охрид и секој од нив укажал дека Охридскиот рамковен договор е историски договор за сите граѓани. Тој ги отвара перспективите на само за граѓаните на Република Македонија туку е модел и за другите земји. Секоја земја, велам за другите држави или земји, треба да преземат дел од овој договор и ги воведат во нивните уставни и нивните закони.

Затоа мислам дека треба да имаме коректен пристап кога се говори за празниците. Навистина, да донесеме закон за празници, закон што ќе има јасна порака за европската перспектива, за подобра перспектива за сите граѓани во Република Македонија. Ви благодарам.

Иван Анастасовски: За реплика се јави пратеник госпоѓа Јаневска Весна, повелете.

Весна Јаневска: Благодарам потпретседателе.

Несомнено е дека потпишувањето на Рамковниот договор е историски настан за Република Македонија, несомнено е дека од исклучително значење на поновата историја на оваа земја, и колку што мене ми е познато, барем за тоа во ова Собрание помеѓу политичките партии постои консензус.

Значи не би го трошела времето понатаму да дискутирам на таа тема, едино би направила мала забелешка и би рекла дека нема прецизно правило кое временска дистанца по кое еден настан или личност, може да му се одреди неговото значење во историска смисла. Дали еден настан или личност ќе се прогласи за празник веднаш по случувањето или ќе помине одреден временски период зависи од самата држава.

Но во принцип за да се одреди значењето на некој настан или личност потребно е да помине минимум десет до дваесет години. Значи временската дистанца зависи од тоа колку настанот е жив во колективната меморија. Потребно од настанот да исчезнат сите емоции и на настанот да се гледа од временска дистанца со тн., оладени глави. За Рамковниот договор, на пример, мое лично мислење кажувам, веќе кажав што мислам за него за да нема дилеми, треба да помине барем една генерација, затоа што тоа е настан што сеуште е многу, многу жив.

За некој настан потребно е да поминат и 100 години. Не алудирам на Рамковниот договор. Но,

сметам дека би било многу корисно да ги преболиме емоциите што сеуште живеат кај Албанците, кај Македонците, кај сите останати граѓани на Република Македонија и во некој следен, изминат период, кога ќе можеме со разум повеќе отколку со емоции да гледаме на настаните од 2001 година, каде што имаше жртви и каде што се живи учесниците во тоа, тогаш заеднички, со консензус, зборувајќи и за празникот 23 октомври и за некои други настани, да одлучиме што ќе правиме. Ви благодарам.

Иван Анастасовски: Ви благодарам.

Една минута контра реплика пратеникот Алити Рафис, повелете.

Рафис Алити: Ви благодарам за репликата.

И 8 Септември, не поминаа толку години што се претендира да се каже, но ние, веднаш по прогласувањето на независноста на Република Македонија го прогласивме како државен празник. Ќе ве потсетам или дамата ќе ја потсетам дека Албанците не учествувале на тој референдум, токму поради тоа дека прашањето за независноста на Македонија беше отворено, со можност да останеме и во Југословенската федерација. Колку што се сеќавам јас и претставниците на ВМРО ДПМНЕ, колку што се сеќавам, тогаш го спореа ова нешто. Затоа го повика своето гласачко тело да гласа на 8 Септември, додека ние бевме против тоа, токму поради тоа дека не се говореше само за независност, туку се оставаше можност и понатаму да останеме во југословенската федерација. Ви благодарам.

Иван Анастасовски: Божиновска Валентина вие сте за збор, претпоставувам бидејќи немате право на реплика.

Валентина Божиновска: Ви благодарам.

Во интерес на ова дека мислам историски ги поместуваме работите, односно гибнуваме теми што алудирам на нешто што ми се чини дека во ДУИ е веќе далеку одразено, досадеку рефлектирано. И 8-септември не верувам дека во мигов претставници на партијата ДУИ или на ДПА или на ПДП не го слават. Апсолутно кога ќе имаме колективна свест, колективен разум за тој државен празник, тогаш, 8 Септември, со референдумот, ја устоличивме државотворноста. Направивме нешто што е од историски аспект. Но, она што сега Јаневска го кажа, апсолутно сметам дека овој амандман што вие го имате е многу сериозен и многу важен. И, дека имаме апсолутно време кога тој поинаку ќе одблесне.

Нема партија во мигов, која не сме се договориле дека Рамковниот договор е вистински терк. Идејата за продолжување на ваков тип на Рамковен договор во други држави, како уставна категорија е многу значаен. Но, ми се чини дека имаме теми од типот на Рамковниот договор кои ги разгледуваме од ваков аспект. Нели имаме сега едно ЦД што е излезено од страна на Владата, каде се вели дека толку и толку не се застапени од албанските етнички заедници во министерствата, со вработувањата. Имаме јавни

претпријатија. Имаме институции во кои навистина не се застапени со вработувањето. Да не говорам за малцинските, како што се Ромите, Турците итн. Тоа е сериозен проблем од имплементирањето на Рамковниот договор. Од тој аспект сметаат, кога ќе имаме едно навистина реално живеење од Рамковниот договор, можеби и ќе треба овој амандман да помине.

Затоа, не смееме да го сфатиме како различен папртиски атак на едни врз други или некаква полемика партиска. Но, сепак, јас ова го поздравувам.

Иван Анастасовски: Прв за реплика се јави пратеникот господин Положани Азис, повлете.

Азис Положани: На почитуваната колешка, во однос на пристапот што е за почит, тоа што таа го промовираше сега, имам потреба да кажам две работи.

Прво, имајќи предвид тоа што претходната госпоѓа Јаневска го кажа за чувствителноста на одредени моменти и за одредени факти што треба да се употребуваат при отворање на такви теми кои, без друго се и чувствителни и со внимание треба да им се пристапи, ценевме дека не е најсоодветниот момент и не е приоритет на државата, Поради тие причини во овој момент да се отвораат такви работи.

А, кога веќе се отвораат, тогаш треба да се има еден аршин, еден пристап кон нештата за кои што и ние имаме аргументи и одредени искуства. Тие чувства не секогаш се исто врзани со одредени датуми или чувствително не се можеби чувствуваат исто, туку се факти.

Поради таа причина ние и го предложивме тоа и амендираме со овие наши предлози, навистина, сепак, кога веќе некој се обиде да го отвори овој контекст, тоа да го направиме на начин на кој што и онака ќе се придонесе кон разјаснување на некои моменти од историјата, а поврзани со нашата сегашност и иднина.

Второ, мислам дека е важно да се прифати овој амандман или некој друг, сличен, поврзан со овој датум, затоа што во моментот е битен, затоа што и во меѓународната заедница а и внатре се создаде една клима и чувство за одбојност или дистанца, една резерва подобро кажано врз основа на тој рамковен договор. Или кон тој договор, што претенираме дека воспоставил коректна основа за хармонизација на меѓуетничките односи и градење на иста заедничка држава.

Поради елиминирање, можеби и политички на тие сомнежи што на некој начин без потребно се лиферуваат, се зрачеа и кон надвор непотребно, мислам дека и мнозинството има дополнителна причина во таков момент и во такви околности да со гласање прифати дека и овој договор и оваа основа за менување на Уставот, освен тоа врз база на што сега делува оваа држава е вредно да се стави тука, без разлика на различните емоции, кои што, поради временската дистанца или недоволна дистанца, на некој начин има право во одредени моменти да ги искажуваме.

Но, тоа не е аргумент и овој датум да се слави како што влезе во листата на датуми што треба да се слават, без разлика на доброто и добрата порака на сите.

Иван Анастасовски: Ви благодарам.

Ако нема контра реплика, продолжуваме со репликите.

Три минути реплика за пратеник господин Хани Тахир, повелете.

Тахир Хани: Почитувана госпоѓо пратеник,

Мислам дека ние сме понудиле еден датум, еден заеднички празник а тоа е Охридскиот рамковен договор, тоа е 13 август, затоа што сите знаат дека 13 август е договор на компромис а не на победници. Доколку беше на победници, тогаш ќе беше договор на победникот и немаше да постои Македонија.

Од друга страна, сакам да нагласам, доколку не се поддржи овој датум и овој Охридски рамковен договор, доколку го земеме печатот и пишуван и електронски во Република Македонија, тоа е апсолутно најупотребуваниот израз, повикувајќи се на резултатите од Охридскиот рамковен договор.

Од 13 празници што се предложени како државни празници, ниту еден празник не го содржи албанскиот елемент. Говорам за групата на државни празници. Да бидеме свесни дека Рамазан Бајрам е верски празник а не национален празник, каде Албанците би го почувствувале својот идентитет. Освентоа сакам да нагласам, доколку нема подготвеност да се прифати овој историски датум, овој Охридски рамковен договор поради што имаме пофалба од меѓународниот фактор, тоа е датум, договор, модел за решавање, и тогаш се поставува прашање кој датум би бил соодветен за државен празник?

Јас мислам дека ќе се почитуваме меѓу себе, сме излегле победници од една ситуација, сме излегле победници затоа што изградивме нов концепт на држава, што е за пофалба и што сме секогаш поблиску до Европска унија и НАТО структурите. Доколку вие не го прифатите овој датум, повелете, понудете алтернатива кој датум на албанската заедница би бил содржан во членот 1, државни празници. Благодарам.

Иван Анастасовски: Ви благодарам.

За реплика три минути пратеник господин Буџаку Агрон, повелете.

Агрон Буџаку: Ви благодарам господине потпретседателе.

За жал, почитуваната колешка не беше присутна на поранешните излагања и сега, мислам дека со самиот факт или научила албански или не ја интересираат репликите, демонстрира свој став во однос на тоа што овде или се говори за популистичка демагогија или навистина ние се залагаме да ја зајакнеме нашата заедничка држава. Можеби не би навлегол во областа на културата и на слушањето мислење на другиот, ова е една филозофија од Волтер и припаѓа на

цивилизираните држави но најмалку во Парламентов кога говориме за дијалог.

Минимум е најмалку да се сослушаме едни со други и бидејќи сеуште го нема научно албанскиот јазик, треба да ги стави слушалките и да го слуша преводот на мојот говор. До колку ние говориме за дијалог и ќе нагласам дека не е моментот за ваков закон. Исто така, го кажавме и тоа дека е сензитивно 23 октомври, бидејќи се отвораат многу дилеми во однос на тој датум. Но, кажавме и тоа дека доколку ВМРО-ДПМНЕ ќе сакаат да кажат дека историјата почнала сонив, ова е погрешен пристап. Ние ја прифаќаме револуционерната борба прокламирана на ВМРО, но ние за да го прифатиме тоа како што го кажуваат анкетите за една заедничка држава, а има големи коренити разлики од 2001 и натаму, ние треба да го одбележиме и да не се плашиме да му кажеме на народот. Но, сега имаме друго настојување, почитувана госпоѓо, ни се случува тоа дека во 2004 година и 2005, а подоцна ќе ви кажам и во однос на другите амандмани, во анкетите од Примагалуп излегува дека 58% од тоталното население го поддржаа Охридскиот договор, додека во овој менталитет на оваа коалиција таа поддршка падна на 50%, што овде се дава јак сигнал дека дали сме за оваа Македонија или сме за да создадеме нови кризи.

Иван Анастасовски: Продолжуваме со расправа по амандманот.

Има збор пратеникот Неждет Мустафа, повелете.

Неждет Мустафа: Благодарам почитуван потпретседателе.

По оваа исцрпна дискусија по овој амандман токму со почитуваниот колега Есад Рахиќ размислувавме гласно дека би било коректно да го дадеме и нашето влијание во однос на овој амандман, особено во однос на амандманот за 13 август Ден на потпишување на Рамковниот охридски договор, да стане еден државен празник. Сметам дека целта на мојата дискусија е токму тоа што не би требало, барем во ова Собрание и со овој состав на пратеници да се смета, а и да се наслика дека овој предлог на амандман се карактеризира како синоним само на албанската заедница. Почитуваните колеги Албанци пратеници, мислам дека во своите дискусии дадоа прекрасни пораки за улогата и важноста на Рамковниот договор за вредноста на Рамковниот договор и за сето она што дури денес сите заедници го имаат токму со тој Рамковен договор. Во таа релација сакам да ги поддржам пораките на моите почитувани колеги пратеници дека Рамковниот договор е една цврста и стабилна визија и иднина на Република Македонија и дека токму околу тој Рамковен договор многумина невладини организации имаат направено студии и анализи за резултатите во однос на постигнатото, дури и од составот на претходните пратеници кои што го имале. Мислам дека било која негативна слика на 13 август во однос на овој амандман би требало да ја зрачине со една позитивна енергија, се со цел

навистина сите во Република Македонија да прифатиме и да сфатиме дека 13 август беше ден кога се враќаше задоволството, мирот и сожителството на граѓаните во Република Македонија и како таков навистина треба да остане во едно долго, долго сеќавање.

Од тие причини јас сакам да дадам мое влијание и целосна моја поддршка во однос на овој амандман. Верувам дека може Владата да го прифати овој амандман во примерот со мојот амандман во врска со 8 април меѓународниот ден на Ромите да стане национален празник и сметам дека со тоа ќе направи едно општо задоволство на сите граѓани во Република Македонија, како еден симбол односно синоним на Република Македонија.

Се надевам дека пораките на почитуваните колеги и пратеници ќе бидт исто така прифатени и во тој однос ќе бидеме сите задоволни. Благодарам.

Бесим Догани: Продолжуваме.

Има збор пратеникот Рафис Алити.

Рафис Алити: Благодарам.

Му благодарам на пратеникот Неждет Мустафа за поддршката што ја дава на амандманот и верувам дека и претставниците на другите етнички заедници го делат истото мислење како и Неждет. А, зошто се јавив за збор не да говорам за амандманот до толку, туку ќе говорам за датумите кои што се предлагаат со овој амандман, се разбира и тие што се во Предлог-законот, посебно датумите кои што се во однос на државни празници во Република Македонија.

Филозофијата на празнувањето на датумите во Република Македонија или пак државните празници така како што се организирани до сега, мислам дека не е во ред. До колку во овие празници како што е 2 август или како што е 11 октомври и другите државни празници, значи да има претставници во Крушево, во Куманово, во Пелинце кога се одржуваат, да има и претставници на сите етнички заедници, меѓутоа не само заради декор да учествуваат на тие манифестации или во тие празнични денови, туку навистина и од претставниците на културно уметничките друштва албански да има барем едно оро или песна од Ромите, Турците, Власите и другите. Тогаш, ние тоа ќе го направиме односно тоа ќе го сфатиме како можеби едно мало внимание кое што ќе се направи и на другите етнички заедници, но ние тие етнички заедници ќе ги направиме да ги почувствуваат тие празници како свои. Филозофијата на празнувањето на овие денови како државни празници досега говори нешто друго, дека тоа не е несвесна филозофија, туку дека е свесна филозофија која што години со ред ссе инсталира во Република Македонија, сите други етнички заедници, освен македонската етничка заедница да се исклучат од деновите или пак од манифестациите кога се одбележуваат овие празници. Оваа порака е таа која што е негативна и е лоша за сите граѓани на Република

Македонија. Токму поради тоа ние инсистираме на тоа дека навистина треба 13 август да биде ден кога сите ќе празнуваат. Меѓутоа, не вела само за 13 август, туку вела и за сите други државни датуми. Доколку, почитувани господа, ги присвоиме овие празници секој за себе и ние како пратеници или пак како коалиција имаме други предложени амандмани, меѓутоа тие патишта не се од оваа природа. Секој народ на Балканот, како што кажа еден говорник, има своја историја и тие патишта водат некаде на друго место. Ние сме предложили и други празници, како на пример Призренската лига и се знае која е пораката. Така, како што е 23 октомври, така е и Призренската лига за нас Албанците. Во оваа насока ние треба добро да размислиме дали ќе празнуваме или пак ќе предлагаме празници, ќе усвоиме закон кој што води кон заедничка иднина или пак ние етничките заедници и другите, освен македонската, независно од тоа што со овој закон нема да се одделат тие денови како празнични, ние повторно ќе ги празнуваме така како што сме ги празнувале и до сега. Сме ги празнувале 500 години со ред, ќе ги празнуваме и идните години. Благодарам.

Бесим Догани: Благодарам.

Бидејќи нема повеќе пријавени за збор, го заклучувам претресот по амандманот.

Амандманот го ставам на гласање.

Пред да гласаме, ги повикувам пратениците да влезат во салата.

Бидејќи во салата се присутни повеќе од 61 пратеник, амандманот го ставам на гласање.

Ве повикувам да гласаме.

Од 64 присутни пратеници, гласаа 62 пратеника, за гласаа 15, воздржано гласаше 1 пратеник, против гласаа 46 пратеници.

Констатирам дека Собранието не го усвои амандманот.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 за бришење на алинеја 5, поднесен од пратеникот Славица Грковска.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор министерот за труд и социјална политика.

Љупче Мешков: Амандманот не се прифаќа.

Бесим Догани: Владата не го прифаќа амандманот.

Збор има пратеникот Славица Грковска.

Славица Грковска: Благодарам потпретседателе.

Не сум изненадена што министерот за труд и социјална политика не го прифати овој амандман. Меѓутоа, изненадена сум заради тоа што не се почитуваше договорот на координацијата со координаторите на пратеничките групи овој закон да се гледа во две фази и на тој начин многу позрело да се обмислат многу решенија кои што се дадени во законот, затоа што сметав дека со овој закон и со овие решенија навистина имавме

можност да усвоиме закон кој што навистина можеше да се нарече закон за празниците во Република Македонија да биде прифатен и хармонизиран од сите политички партии и така на тој начин да биде прифатен од сите граѓани на Република Македонија. За сметка на тоа, заради немање на слух од страна на Владата и на парламентарното мнозинство да влеземе во една дебата која што практички очигледно не придонесе за тоа одредени наши сугестии и забелешки да бидат прифатени и сметани конструктивно токму во таа смисла. Треба да најдеме заеднички јазик и компромис за да постигнеме едно решение кое што ќе биде обединувачки за сите граѓани на Република Македонија. Наместо тоа, на крајот на денешната дебата добивме амандмани од страна на Владата кои што уште повеќе ги зголемуваат празниците и неработните денови. Сега, за одредени еднички заедници јас навистина очекував од министерот за труд и социјална политика да објасни од кои причини се избрани токму овие решенија, дали Македонската православна црква е консултирана за тоа Свети Сава да биде празник, неработен ден за припадниците на српската националност, дали во Србија се слави овој празник и дали се празнува како неработен ден или како празник на Република Србија, затоа што мислиме дека заслужуваме едни такви објаснувања. Сега, сме доведени во ситуација да добиеме нова група на празници и за припадниците на заедниците да бидат празници, неработни денови Свети Сава, Денот на Ромите и Денот на Бошњациите без притоа да добиеме образложение од страна на министерот.

Во текот на овие денови од дебатата ние долго зборувавме дали 23 октомври може да се нарече празник на македонската револуционерна борба. Го искажавме нашиот став дека со ваквото образложение 23 октомври да биде прифатен за државен празник, во суштина се прави обид за фалсификување на историјата. Јас и тогаш повикав, а и сега ги повикувам претставниците на парламентарното мнозинство да имаат храброст и да признаат дека 23 октомври е ден на формирањето на ВМРО и дека во суштина овој предлог претставува предлог за официјализирање на 23 октомври како партиски празник на ВМРО-ДПМНЕ како државен празник во Република Македонија. Затоа и во моето образложение напишав кратко, дека нема доволно аргументи за прогласување на 23 октомври да биде ден на македонската револуционерна борба државен празник. Исто така, сметав дека во овие неколку денови доволно слушнавме аргументи и од едната и од другата страна зошто е тоа така или не е така. Меѓутоа, имаше огромни реакции и на обраќањето на претседателот на Собранието во неговите обиди, претпоставувам за да може дебатата да внесе уште поголема забуна и со тоа да го девалвира почетокот на Македонското востание на почетокот на Првата пушка и начинот на кој што се случило тоа и на тој начин

да влеземе во уште поголеми дебати, во уште поголеми полемики дали и како се случило тоа, дали и како се случило тоа пред 100 години, дали може да сметаме дека ВМРО-ДПМНЕ заради тоа што се прогласило за историски наследник на ВМРО придонел за основање на независна држава Македонија во 1990 година и тн., што ќе се согласите се дебати кои што не придонесоа за обединување на чувствата на сите граѓани на Република Македонија, туку напротив ќе ја цитирам мојата колешка госпоѓата Роза Топузова Каревска. Со ваквите контраверзни и непромислени предлози се фрли практички уште еднаш јаболко на раздорот и ние едноставно бевме втурнати во дебата која што најмалку ја посакувавме да докажуваме кој е поголем Македонец и од кого и дали она што ВМРО-ДПМНЕ го делеше како пафлет, всушност, претставува признание на ВМРО-ДПМНЕ дека континуитет на ВМРО-Михајловистичка, а не на ВМРО изворната која што искрено се залагала за македонското национално обединување и ослободување.

Сметам дека на крајот ние ни најмалку не придонесовме за расчистување на било какви дилеми, туку напротив само ја разгоревме дебатата преку нашите дискусии помеѓи граѓаните, со што не придонесовме за ништо добро.

Од тие причини јас не сакам да дадам шанса уште еднаш да се дебатира и на тој начин да се продолжи да се подгреваат поделбите, ниту пак сакам повторно да се даде шанса да се фалсификува историјата.

Од тие причини го повлекувам овој амандман заради тоа што сметам дека било каква понатамошна расправа би вила потполно непродуктивна, нема да води кон ништо.

Ќе кажам уште еднаш навистина да не се даде шанса повторно да се дебатира, да се подгреваат поделбите и да се фалсификува историјата. Оставам на совеста на парламентарното мнозинство и на нивната одговорност за тоа како понатаму ваквите предлози ќе имаат импликации и ефекти во понатамошното функционирање на државата, а истовремено од тие причини изјавувам дека ги повлекувам и другите амандмани што ги имам поднесено. Благодарам.

Бесим Догани: Ви благодарам.

Пратеникот Славица Грковска го повлече амандманот, но исто така најави дека ги повлекува сите свои други амандмани.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 за бришење на алинеите 5 и 6, поднесен од пратениците Роза Топузова Каревска, Андреј Жерновски и Слободан Најдовски.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор министерот за труд и социјална политика. Повелете.

Љупче Мешков: Амандманот не се прифаќа.

Бесим Догани: Владата не го прифаќа амандманот.

Има збор пратеникот Роза Топузова Каревска. Повелете.

Роза Топузова Каревска: Благодарам почитуван потпретседателе, почитуван министер за труд и социјална политика, почитувани колеги пратеници,

Во дебатата која што ја имавме и која што траеше многу денови во Собранието меѓу другото по овој закон учествував и јас и имав една подолга дебата, за разлика од друг пат кога не говорам толку долго. Овој пат го одзедов вашето внимание со можеби повеќе од половина час се со една единствена цел обидувајќи пред се министерот да го разубедам да влијае на Владата и Владата да дозволи овој закон да се разгледува во две фази.

Имено, почитувани колеги пратеници, така бевме договорени на координацијата и токму поради тоа очекував дека ќе покажеше парламентарното мнозинство слух за заеднички дијалог и така ќе можевме овој закон да го донесеме во две фази наместо да брземе да го донесеме во една фаза. И тогаш можеби дел од дебатите кои што беа овде кажани, многу од нив и добронамерно, ќе беа вткаени во овој закон, ќе имавме еден поинаков концепт на законот и тогаш навистина сите ќе ги празнувавме празниците, или најголем дел од нас ќе ги празнувавме и како свои и како блиски. Јас говорев што значи празник. Тоа се донови кои што навистина треба на сите, барем на најголем дел на ди бидат свети. За жал нема ништо свето, ниту договорот го почитувате и најверојатно празниците кои што и народот ги нарекува свети денови ние овде ги издевалвиравме со долгите дебати до бескрај.

Освен тоа беа изречени навистина многу контраверзии околу одредени прашања. Точно е дека е фрлено јаболкото на раздорот, се расправавме 4 дена и продолжува дебатата понатаму во таа насока, секој овде почна да докажува кој повеќе си ја сака нашата земја, својата земја, кој повеќе ја познава религијата. Дури се изнесоа дебати околу нашите генелошки стебла кој како и што, какви баби и дедовци и прадедовци имал, се изнесоа и дебати околу кукните слави, дури слушнавме и нешто што мене до вчера не ми беше познато - дека Македонија не е секуларна држава. Изнесов и колку е опасна таа теза, но сега да се задржам точно на амандманот што го предложив.

Искрена да бидат очекував дека ќе биде повлечен законот и бев во голема дилема какви амандмани да поднесам. Најдобро ќе беше да немавме никакви амандмани во овој момент и после научната расправа да видиме кој нема да можеше да се најде во сето тоа што ќе ни го предложеше Владата да, но врз основа на мислења од експерти од економијата, мислења од експерти на социологијата на културата, па дури и теолозите, всушност гледам со овој амандман една голема грешка од теолошки

аспект е исправена но има и други работи кои што остануваат и понатаму дискутабилни.

Со овој амандман велам да се бришат од членот 1 од првиот став каде што се вели “државни празници на Република Македонија се: 24 Мај; 2 Август; 8 Септември; 11 Октомври; 23 Октомври и 8 Декември”, да останат алинеите до четири. Зошто така ги поделив? Затоа што сметам дека точно со ова се дава поголема тежина на државните празници и тоа е она што треба да ја заокружи државноста на Република Македонија. Имаме еден континуитет кој што почнува од 2 Август, Денот на Илинденското востание и мислам дека тука никој нема забелешка околу тоа, потоа продолжува преку 11 Октомври и доаѓаме до 8 Септември, Денот на независноста кога навистина она што е започнато на овие два датуми конечно се реализирало во Република Македонија и добивме независна Република Македонија.

Што се однесува до денот 8 Декември - Свети Климент Охридски не сакам да бидам погрешно разбрана. Тој се наоѓа меѓу празниците и имам следен амандман во таа насока, но сега говориме за државноста на Република Македонија. Кон тоа го вклучувам, кон државните празници и 24 Мај - Денот на Свети Кирил и Методиј, Ден на сесловенските просветители, како што овде кажува и кажав и вчера и сега ќе повторам сметам дека навистина тоа е нешто што е најпозитивно во овој закон, се исправи една неправда која што со години ја имаме Денот на Свети Кирил и Методиј да биде чествуван како голем празник во Република Македонија, како ден кога е воспоставена словенската писменост и точно тоа ние да се гордееме со овие луѓе. Писменоста тргнала токму тука од Македонија.

Значи, со ова сметам дека ќе имаме комплетно заокружување на државноста и очекувам дека ќе биде прифатено, а понатаму Денот на Свети Климент Охридски да се најде меѓу празниците на Република Македонија, кои што исто така треба да имаат еден поинаков концепт на поставеност, но сега не би говорела за тоа.

Ќе се навратам, молам да не предизвика реакција мојата дискусија, на 23 Октомври - Ден на Македонската револуционерна борба, кој што е овде и за кој сметам дека не треба да биде меѓу државните празници, затоа што

почитувани колеги, затоа ја барав дебатата, затоа барав и јавна расправа, затоа што сакав да слушнам некои работи кои што можеби јас и не ги знам односно јас сметам дека Денот на Македонската револуционерна борба не почнува на 23 Октомври и навистина сум изненадена што парламентарното мнозинство од ДПМНЕ така лесно се откажува од сето она што претставува револуционерна борба, а се појавило на овие простори многу порано. Имаше една реплика во насока на тоа дека тоа не било организирана борба, тоа многу го почитувам навистина и јас знам дека тоа биле можеби повеќе настани кои

што биле со револуционерен карактер, револуционерен настан со локален карактер, но почитувани колеги сите ние ќе се согласиме дека токму од тие искри се разгорел пламенот на револуционерната борба во Македонија. Токму тие, благодарение на тие појави потоа имаме разгорување на револуционерната борба, појавата на ВМРО и сето она што се случувало, сега да не држиме дебати и часови по историја, затоа што доста беше кажано.

Сметам дека почитувани колеги многу е опасна појавата на тн. модерна религија според некои автори, затоа што тука е согледано присуството на доминантната политичка идеологија. Во овој случај доминантната идеологија на ДПМНЕ која што секако има нагласен колективистички дух, а тоа почитувани колеги може да не доведе до појавата на национализам и етноцентризам, за што говорев во мојата дискусија, кои што за жал во овој момент можат да доведат до тоа да ја исполнат нашата политичка и општествена сцена и да внесат односно да внесат еден емоционален набој кој што може да, не дај Боже, заземе и несакани размери, така да почнувајќи од еден закон за празниците да се изнедри нешто сосема друго кое што никој овде ниту го сака ниту го пожелува на нашата земја.

Почитувани колеги пратеници, беше кажано и од мојата колешка дека навистина оваа дебата наместо да внесе чувства кои што се убави, онакви чувства какви што всушност се будат на самите празници, затоа што празнувањето е нешто убаво, треба да буди позитивни чувства, празниците се денови кога сите ние ќе можеме да здивнеме, да подзаборавиме на секојдневните обврски. Празнувањата се денови кога што можеби ќе си искажеме почит едни со други. Празнувањата се денови кога што народот можеби и ќе подзаборави малку на сиромаштијата, денови кои што едни на други ќе си ги посветиме, денови кога можеби и повеќе ќе се здружиме и зближиме и само така ќе има полза за оваа држава, затоа што на тој начин само ќе ја подигнеме лојалноста кон сопствената држава. Се друго не води кон раздор, повторно се јавува синдромот на делби и поделби во нашава сакана Македонија каде што се делиме по сите основи национални, етнички, политички, идеолошки итн, што не е добро за Република Македонија. особено не е кога говориме за празниците. Исто и јас како мојата колешка за да ја спречам понатамошната дебата во оваа насока, за веднаш после ова да не се јават колегите и да ми докажуваат дека токму 23 Октомври е најклучниот празник за државноста на Република Македонија и дека токму 23 Октомври треба да биде именуван ден на Македонската револуционерна борба...

(Пратеникот Никола Поповски дофрлува од место)

Еве, имам сугестии да не го повлечам амандманот, но јас во таа насока ја почнав дискусијата и овој амандман ќе го повлечам. Благодарам.

Бесим Догани: Амандманот е повлечен.

Отворам претрес ...

(Пратеникот Никола Поповски бара збор деловнички)

Повелете, пратеникот Никола Поповски има збор.

Никола Поповски: Почитуван потпретседателе, сакам да ве запрашам согласно со Деловникот дали амандманот е повлечен и од господинот Жерновски и Слободан Најдовски, бидејќи и тие се потписници.

Бесим Догани: Мислам дека деловнички од името на предлагачите амандманот го повлече пратеникот Роза Топузова Каревска.

Никола Поповски: Не.

Јас само ве прашувам дали амандманот кој е потпишан од Слободан Најдовски и Андреј Жерновски исто така е повлечен или не.

Бесим Догани: Тогаш јас ги повикувам пратениците Андреј Жерновски и Слободан Најдовски да се изјаснат.

(Не се тука)

Има збор Роза Топузова Каревска. Повелете.

Роза Топузова Каревска: Со оглед на тоа дека сум потпишана прва на амандманот и бевме договорени во пратеничката група јас да го бранам амандманот, исто во консултации со почитуваните мои колеги се договоривме да го повлечам овој амандман. Благодарам.

Бесим Догани: Благодарам.

Значи од името на предлагачите амандманот е повлечен.

Отворам претрес ...

(Процедурално бара збор пратеникот Рафис Алити)

Процедурално бара збор пратеникот Рафис Алити. Повелете.

Рафис Алити: Јас мислам дека пратеникот Никола Поповски има целосно право кога го постави прашањето дали го повлекуваат амандманот тројцата пратеници, потписници на тој амандман. За нас кои учествуваме на оваа седница не е значајно договорот во парламентарната група или колешката Топузовска договорот направен со двајцата други потписници. Значајно е дали се почитува Деловникот на Собранието или не. Според Деловникот амандманот треба да се стави на гласање, а не да се земе само фактот дека пратеникот го повлекува и во име на другите двајца потписници кое право го нема. Благодарам.

Бесим Догани: Прво не е прв пат ова. Има стотици амандмани кои се повлечени на овој начин.

Второ, госпоѓа Роза Топузова Каревска објасни дека во името на предлагачите, како предводник го повлекува амандманот.

Амандманот е повлечен.

Отворам претрес по амандманот на член 1 став 1 за додавање нова алинеја 3 по алинеја 2, поднесен од пратениците Рафис Алити, Фазли Велиу, Аднан Јашари, Џевад Адеми, Тахир Хани, Зумрете Јакупи, Селвије Салиу, Агрон Буџаку и Ајше Селмани.

Го молам претставникот на Владата да се произнесе.

Има збор министерот за труд и социјална политика. Повелете.

Љупче Мешков: Амандманот не се прифаќа.

Бесим Догани: Владата не го прифаќа амандманот.

Има збор пратеникот Рафис Алити.

Рафис Алити: Благодарам на зборот.

Навистина сериозно секој треба да размисли почитувани господа после тоа што слушнавме од претставникот на Владата дека не се прифаќа еден ваков амандман со кој се предлага од коалицијата ДУИ и ПДП тоа што се предлага за нас Албанците пораката е јасна дека Охридскиот договор од ова парламентарно мнозинство само се кажува со врв на јазикот, меѓутоа на Охридскиот договор мусе прават опструкции на секој можен начин и во секој даден момент кога се укажува прилика на ова парламентарно мнозинство. Ова го велам затоа што пораката е јасна, бидејќи овој Договор беше потпишан за да се спречи еден конфликт од широк размер во Република Македонија. Овој Договор исто така беше потпишан од најголемите политички субјекти во земјата чии претставници беа од двете најголеми заедници во Република Македонија. Овој Договор беше потпишан исто така и од меѓународниот фактор, од САД, од НАТО и Европската унија. Ние пратениците на коалицијата ДУИ-ПДП го почитуваме нашиот потпис, потписот што сме го ставиле на тој Договор меѓутоа пораката е јасна затоа што од мнозинството не се прифаќа еден ваков амандман.

Не случајно и порано сме слушале од претсавници на ВМРО-ДПМНЕ кога не беше поделена во онаа ВМРО-Народна партија дека во Македонија треба да се потпише еден друг договор, или пак имаше таков предлог да се потпише договор меѓу двете заедници. Дали ќе дојде до тој договор или не, е друго прашање. Прашање е на време да видиме кои ќе бидат актерите кои што ќе потпишат еден таков договор кој што едно време тука го промовираше поранешниот пратеник, за жал ќе морам да го спомнам и по име, а тој не е присутен тука, значи пратеникот Слободан Чашуле. Се разбира тој предложи еден ваков предлог во име на парламентарната група која што ја застапуваше и претставуваше тогаш ВМРО-ДПМНЕ. И се поставува прашање каков соживот градиме ние понатаму. Јас порано говорев за тоа, факт е дека албанците меѓутоа и другите етнички заедници сакаат да се идентификуваат со 2 август, со Илинденското востание, меѓутоа филозофијата која што е изградена од

мнозинското население овде во Република Македонија ги исклучува или пак секогаш оди во една друга линија, барем другите заедници да не се идентификуваат со таа манифестација. Го велам ова, затоа што јас тоа што го кажав и порано, никогаш не сум слушнал во текот на манифестацијата која што се одржува во Крушево некој албански претставник независно на кој политички субјект, или аполитички субјект му припаѓа, се обратил на таа маса народ на албански јазик, не сум видел некое народно албанско оро, или пак некоја песна на албански јазик за да го потврди тој историски момент. Меѓутоа, навистина не сум слушнал, или пак не сум видел преку телевизиските екрани дека и на претставниците на другите етнички заедници им се дала таква можност. И оваа филозофија на градење на државата само по себе ја донесе Македонија до 2001 година. Јас многу жалам што повторно се инсталира една таква филозофија. Ова е јасна порака барем за нас албанците дека овој дом е на некој друг и ние можеме да живееме како потстари во овој дом, нешто што за нас не е прифатливо. Јас го спомнав и 8 септември, затоа што во тоа време бев вклучен во политичките активности од тоа време, албанците беа подготвени да гласаат за независноста на Македонија, меѓутоа не со таа додávка која што ја имаме прашањето, дали сте за независност со право да се остане и во поранешната Федеративна Југославија и тн. Што значи ние свесно, или пак несвесно, добро, или лошо не гласавме за тој референдум како Албанци. И ова во тоа време не се зема предвид било од тогашната позиција, или пак од опозицијата. Таков како што денес постапува и мнозинството, велам во случај кога ние предлагаме еден ден кој што ќе се празнува од сите граѓани, јас ги разбираам емоциите, ја разбираам и историјата. Историјата колку што е болна, толку е и за пофалба и славна и разбираам дека секој конфликт, барем историјата покажала дека треба да заврши со договор. Независно кој ќе биде потписник на тој договор, или на таа спогодба, меѓутоа сите војни на крајот на краиштата завршуваат на тој начин. Тоа што е загрижувачки е дека филозофијата на ова мнозинство е да не прифати, да не признае еден ваков договор, да го игнорира тој договор. Игнорирањето на тој договор значи и игнорирање на историските факти кои што се случувале во минатото. Тоа е игнорирање на меѓународниот фактор, игнорирање на една подобра иднина за сите граѓани на Република Македонија. Ние како коалиција или како пратеници на ДУИ и ПДП сме предложиле и други датуму. Има многу други датуми кои што не поврзуваат на непосреден начин со други настани. И доколку ова мнозинство нема сенс, а се гледа дека нема сенс да гради мостови на соживот. Се разбира ние и понатаму ќе ги празнуваме тие историски настани, велам ние албанците, независно од тоа дали ќе бидат на календарот на државни празници, или пак на празници на Република Македонија и тн. Меѓутоа, треба да бидеме

свесни дека свесно одиме кон создавање на два света во Република Македонија, или пак тие патишта не водат кон обединување, или пак не носат во различни насоки кон една сосема поинаква филозофија во земјата. Затоа мислам дека сите треба да бидеме свесни дека предлагањето на овој закон за изменување на Законот за празници не е само така како што се обиде да го претстави мнозинството дека се прави мала измена, или пак и албанците и другите ќе се идентификуваат со празникот на Бајрам и со тоа ќе се задоволат. Велам, дека треба да размислите добро сите по кој пат ја водиме Република Македонија. Ние ќе говориме и за другите настани кои што се слуиле било во Скопје, во Крушево, или пак во другите градови, затоа што реков дека имаме предложено уште амандмани. И ние ќе ја кажеме нашата историја која што не поврзува како Албанци во Република Македонија. Меѓутоа, се разбира дека сите дебати кои што ќе следат во идните денови вие како мнозинство требаше да размислите дали е тоа во интерес на сите граѓани или не. Јас нема да кажам ништо ново, туку ќе кажам една стара поговорка, или пак тоа што во минатото се случило. Со договор, барем старите така ни велат, со договор куќа се гради, со договор се гради и едно општество, со договор се граделе и државни. Кога нема договор не само куќата што ќе се сруши, туку ќе се уништат и цели општества, ќе се уништат и цели империи и многу појаки отколку што е нашето општество, или држава што ја градиме заедно.

Бесим Догани: Има збор пратеникот Никола Поповски.

Никола Поповски: Благодарам. Почитуван министер, сакам да ви се обратам на вас како на човек кој го знам десетина години во различни позиции во политичкиот систем на Република Македонија и кој сега е нормално дека овој амандман го одбива. Да сум јас министер ќе го одбијам исто и не се согласувам со овој амандман. Меѓутоа, би се запрашал зошто овој амандман е поднесен? Ја слушав внимателно расправата, извинете на впечатокот господине министре и по овој амандман и по другите иако се трудеите да соопштите дека е и ваш став, нема да ми замерите ако го кажам мојот директен впечаток, познавајќи ве вас и вашето однесување како министер во овие четири-пет месеци и претходно 14-тина години како пратеник и други функции кои што сте ги вршеле. Не ми оставате впечаток на човек кој ова го брани од уверување. Дозволете да ви прочитам со амандманите што ги примивме сега пред два-три часа колку државни празници предлагате во Република Македонија. Слушајте ме внимателно. 24 Мај - Свети Кирил и Методиј, 2 Август - Ден на Републиката, 8 Септември - Дена на независност, 11 Октомври - Ден на народно востание, 23 Октомври - Ден на македонска револуција, 8 Декември - Свети Климент, 1 Јануари - Нова година, Божиќ - прв ден на Божиќ, Велигден - втор ден на Велигден, 1 Мај - Ден на трудот,

Рамазан Бајрам - прв ден на Рамазан Бајрам, Бадник - Прв ден пред Божиќ, Богојавление, односно Водици, Велики петок - пред Велигден, 28 август - Успение на Пресвета Богородица, Задушница, Курбан Бајрам - првиот ден, 22 Ноември - Ден на албанската азбука, Јон Кипур - Прв ден на Јон Кипур, Прв ден на Божиќ католички, втор ден Велигден католички, Празник на сите светци според Грегоријанскиот католички календар, 27 Јануари - Свети Сава, 8 Април - Меѓународен ден на Ромите, 28 септември - Меѓународен ден на Бошњаците и според тоа што не сте го поднеле и тука недостасува, ама го поднеле некои други припадници на заедниците и уверен сум дека ќе го прифатите, 23 Мај - Национален ден на Власите и 21 декември - Ден на настава на турски јазик.

Господине министри вие и вашата Влада со амандманите од денес ни предлагате ни помалку, ни повеќе 27 денови во Македонија да имаат статус на државен празник на еден, или на друг начин и да се неработни за сите, или за некои од нас. Значи, не еден, не седум, не седумнаесет, туку 27.

Бесим Догани: Господине Поповски се извинувам само да ве потсетам дека имаме претрес по амандманот поднесен од пратениците Рафис Алити, Фазли Велиу.

Никола Поповски: Токму од тие причини сте ги инспирирале пратениците Рафис Алити и Фазли Велиу и другите да поднесат и 28-ми, затоа што тие го гледаат однесувањето на нивната Влада. Искрено мислам дека како министер што предлагате 27 празници, плус имаме амандмани кои можам да ги коментирам кои што се денес добиени. Како министер кој предлагате 27 државни празници во една држава од два милиони, 27, ги набројав сите и ги прочитав. Сите 27 за некои, или за сите нас се неработни е доволна причина вие да поднесете оставка од местото кое го држите, а доволна причина мнозинството кое се исмејува со ваквиот начин на однесување кон сопствената држава да се замисли што прави, затоа што еден ден немајќи договор за овие празници, знаете што ќе се случи? Кога, тогаш ќе дојде друга влада која ќе предложи нов закон и ќе поништи огромен дел од овие празници, затоа што е невозможно 27 државни празници да имаме во Република Македонија. И ова станува веќе причина за исмејување на нашата држава. Државни празници кои не постојат во соседна држава да ни се предлагаат како празник кој ќе го слават припадниците на 2,1% од македонската популација кои се припадници на таа заедница. Државен празник кој некои други држави го немаат во нивните матични држави, вие ни ги предлагате овде како државни празници.

Бесим Догани: Реплика, господинот Љупче Мешков.

Љупче Мешков: Незнам зошто ги извртуваме работите, 27 не се државни празници, државни празници се во член 1 став 1. Во став 2 се

празници кои ги празнуваат сите граѓани на Република Македонија, а потоа во член 2 се празниците кои се однесуваат на припадниците на православноста, или на припадниците на другите вероисповеди, или се некои културни празници за заедниците. Значи, не се државни празници сите овие што ги наброи почитуваниот колега Поповски.

Второ, добар дел од овие празници не се префрлаат од неработни во работни денови, значи зависи во кој ден ќе паднат, ако паднат на пример во недела, тие не се префрлаат во наредниот ден.

Трето, некои од тие празници кои се неработни денови за припадници на помали заедници, како што кажа и процентуално, тие се неработни денови само за нив, но тие не се за сите граѓани. Значи, не може баш таква математика да правиме иако нормално се проширува со предлогот амандманот на Владата, се разбира бројот на празниците и на неработните денови. Но, сите тие не се државни празници како што кажа почитуваниот колега Поповски.

Бесим Догани: Никола Поповски има контра реплика на репликата на министерот.

Никола Поповски: Господине министер, зборуваме за суштина, а не за форма. Вие сами кажавте, некои се државни, некои се празници, а некои се празнуваат. Меѓутоа именителот за сите нив е дека во Република Македонија имаме 27 денови кои со закон се прогласуваат за неработни за сите, или за некој од нас, 27. И само треба да се молиме сега на католичкиот или на православноста, или на муслиманскиот бог и календар кога ќе паднат, за да видиме дали се 23, или 27. Апсолутно не сте во право како министер за труд воведувате преголем број на неработни денови. И повторно ќе повторам, знам дека не се согласувате дека мора тоа да го браните и дека е ова доволна причина да поднесете оставка.

Бесим Догани: Бидејќи веќе е 18,00 часот, ја прекинувам седницата. Седницата ќе продолжи утре со почеток во 11,00 часот.

(Седницата прекина во 18,00 часот)